

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 24-25 marca 2017 roku na kierunku

EKONOMIA

prowadzonym

na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym
Uniwersytetu Łódzkiego

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	9
Zalecenia	9
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	9
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	9
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	16
Zalecenia	17
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	17
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	17
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	22
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	25
Dobre praktyki	25
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	26
Dobre praktyki	26
Zalecenia	26
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	28
Dobre praktyki	28
Zalecenia	28
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	28

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	35
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

- przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
- członkowie:
 - prof. dr hab. Danuta Strahl – ekspert PKA
 - prof. dr hab. Jerzy Węclawski - ekspert PKA
 - mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
 - Julia Sobolewska – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego na kierunku *ekonomia* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2010 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 900/2011 z dnia 29 września 2011 roku).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier, przedstawicielami Kół Naukowych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, tj. Radą Biznesu.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Ekonomia	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia)	Studia pierwszego i drugiego stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Kierunek <i>ekonomia</i> przyporządkowano do obszaru nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk ekonomicznych i dyscyplina naukowa ekonomia	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia – 6 semestrów – 181 pkt. ECTS, Studia II stopnia – 4 semestry – 122 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Stacjonarne studia I stopnia – 3 specjalności (<i>kierowanie małą i średnią firmą, zaawansowana analiza ekonomiczna i finansowa, ekonomika i finansowanie działalności gospodarczej</i>), Niestacjonarne studia I stopnia – 1 specjalność (<i>ekonomika i finansowanie działalności gospodarczej</i>). Koncepcja kształcenia na studiach II stopnia zakłada kształcenie bez specjalności	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia – licencjat Studia II stopnia – magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Studia I stopnia – 27 Studia II stopnia - 25	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	896	140
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów	Studia I stopnia – 1740 Studia II stopnia - 810	Studia I stopnia – 1008 Studia II stopnia - 486

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Wyróżniająco
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

.....

.....

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Podstawą koncepcji kształcenia na kierunku *Ekonomia* jest osiągnięcie i doskonalenie kierunkowych efektów kształcenia, które zostały sformułowane z oparciem o doświadczenia własne jak i poprzez różne formy współpracy z uczelniami zagranicznymi oraz przedsiębiorstwami i instytucjami administracji publicznej. Cele kształcenia odpowiadają w pełni celom sformułowanym w Misji Uniwersytetu Łódzkiego. Studia na kierunku *Ekonomia* w szczególności odpowiadają też założeniom strategii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Ich koncepcja umożliwia bowiem łączenie gruntownego opanowania wiedzy ekonomicznej i umiejętności dostosowania do zmieniających się wymogów rynku pracy. Plany studiów i treści programowe poszczególnych przedmiotów zapewniają z jednej strony wiązanie wiedzy ekonomicznej z wiedzą z zakresu innych dyscyplin z obszaru nauk społecznych, z drugiej pozwalają zdobyć bardziej szczegółową wiedzę specjalistyczną i praktyczną.

Ważną cechą studiów na kierunku *Ekonomia*, świadczącą o realizacji jednego z celów strategicznych Wydziału i Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), jest to, iż studia I stopnia na tym kierunku, prowadzone są nie tylko w języku polskim, ale także dla jednej specjalności w języku angielskim. W roku akademickim 2016/17 112 osób studiuje *ekonomię* na poziomie licencjackim w języku angielskim z dużym udziałem studentów obcokrajowców, zaś w języku polskim studiuje 812 osób. Wykładowcami są pracownicy Wydziału oraz wykładowcy zagraniczni.

Wśród celów strategicznych Wydziału jest podnoszenie jakości kształcenia i ciągłe jej doskonalenie. System jakości kształcenia oparty jest na współdziałaniu organów uczelnianych, wydziałowych i instytutowych. Organem opiniodawczo-doradczym i kontrolnym jest Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia. Nadzór nad systemem jakości kształcenia sprawuje Dziekan Wydziału, a bezpośrednio pracami nad doskonaleniem jakości kształcenia kieruje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK), której przewodniczącym jest Prodziekan ds. kształcenia i toku studiów. W gestii instytutów jest bezpośrednie wypełnianie funkcji dydaktycznych, a także inicjowanie zmian mających na celu doskonalenie realizacji efektów kształcenia. Podstawowe założenia polityki jakości kształcenia to łączenie pracy dydaktycznej z badaniami naukowymi i rozwijaniem współpracy międzynarodowej i ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. Łączenie dydaktyki i badań ma na celu zapewnienie studentom aktualnej wiedzy na najwyższym poziomie.

1.2. W latach 2012-2016 pracownicy Instytutu Ekonomii (IE) prowadzili badania naukowe, których wyniki wykorzystywali w procesie dydaktycznym. W części badania te były finansowane ze środków zewnętrznych. Przykładowe projekty badawcze:

- *Instytucje rynku pracy a sytuacja na rynkach pracy w krajach OECD w okresie globalnego kryzysu*, NCN OPUS 2014-2017;

- *Czynniki warunkujące efekty polityki makroekonomicznej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej objętych derogacją*, NCN, OPUS 8;

- *Ceny, płace i sytuacja na rynku pracy w Polsce – analizy oparte na wektorowoautoregresyjnym modelu korekty błędem*, NBP II Konkurs, 2011-2013.

Współpracujący z IE dydaktycy prowadzący przedmioty ilościowe prowadzą badania w dziedzinie ekonometrii stosowanej, modelowania i prognozowania wzrostu gospodarczego, kursów walutowych, zadłużenia państwa oraz polityki gospodarczej. Przykłady badań finansowanych przez NCN:

- *Analiza kointegracyjna i jej zastosowanie do modelowania gospodarki narodowej Polski* (NCN, Maestro),

- *Inflacja bazowa w polityce pieniężnej – analiza w świetle modelu DSGE* (NCN, Opus).

Przykładem badań dotyczących transformacji ustrojowej i czynników nierówności społecznej jest temat realizowany w ramach 6PR: *Responses Overcoming Factors In the Intergenerational Transmission of Inequalities*.

Udział w Programie Norweskim „Utworzenie nowych interdyscyplinarnych programów kształcenia w zakresie ekonomii ochrony środowiska” zaowocował doskonaleniem programów takich przedmiotów, jak „Gospodarka a środowisko” i „Ekonomia rozwoju zrównoważonego”. Spośród publikacji ważnych dla procesu dydaktycznego należy wymienić 3 podręczniki: wielokrotnie wznawiane przez WN PWN: *Podstawy ekonomii*, *Historia gospodarcza i Ekonomia rozwoju*.

Ponadto, Wydział prowadzący oceniany kierunek posiada kategorię naukową A, a Rada Wydziału posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.

1.3.

Efekty kształcenia dla kierunku *Ekonomia* zostały określone w Uchwale Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 545 z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku studiów I stopnia *Ekonomia* oraz Uchwale Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 546 z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia efektów kształcenia dla kierunku studiów II stopnia *Ekonomia*. Kierunek kształcenia został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscypliny naukowej ekonomia. Zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia realizowany jest ogólnoakademicki profil kształcenia. Każdy efekt kierunkowy został odniesiony do od jednego do siedmiu efektów obszarowych z zakresu nauk społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia zostały opracowane w dwóch układach: jako efekty wspólne dla wszystkich specjalności oraz odrębnie dla każdej z nich. Zapewniona została spójność efektów kierunkowych z efektami obszarowymi zarówno dla pierwszego jak i drugiego stopnia studiów o profilu ogólnoakademickim. Wskazują na to w szczególności macierze efektów kształcenia wskazujące na odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych wskazanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Przedmiotowe (szczegółowe) efekty kształcenia ujęte zostały w sylabusach sporządzonych dla wszystkich przedmiotów, w tym praktyk zawodowych. Wskazano ich odniesienia do efektów kierunkowych. Sylabusy przedmiotów określają także formy weryfikacji efektów kształcenia, które zostały dobrane w sposób prawidłowy. Na tej podstawie można stwierdzić, że efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne i tworzą jednolitą całość oraz pozwalają na ich weryfikację w oparciu o przyjęte rozwiązania.

Efekty kierunkowe i przedmiotowe opracowane zostały w trzech zakresach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla studiów pierwszego stopnia uwzględniają one w szczególności przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych poprzez przekazywanie im pogłębionej wiedzy, kształtowania umiejętności badawczych oraz kompetencji niezbędnych w działalności badawczej w zakresie obszaru, dziedziny i dyscypliny, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów. Kierunkowe efekty kształcenia opracowane zostały w oparciu o założenie przygotowania studentów do formułowania problemów badawczych, analizy zjawisk z zakresu gospodarki w ujęciu makro- i

mikroekonomicznym, znajomości metod i narzędzi badawczych niezbędnych do jej prowadzenia, opracowania, interpretacji i prezentacji wyników. Uwzględniają one także przygotowanie studenta do pracy zawodowej i dalszej edukacji. Efekty kształcenia przewidują także zdobywanie przez studentów znajomości języka obcego na poziomie niezbędnym dla prowadzenia badań naukowych oraz wymaganym na rynku pracy.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób jasny i powinny być zrozumiałe, zarówno dla studentów, jak i pracodawców. Dla sformułowania efektów kształcenia zastosowano terminologię odpowiadającą dziedzinom i dyscyplinom nauki właściwym dla ocenianego kierunku studiów. Efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są identyczne. Efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia prowadzonych w języku angielskim są oparte na translacji ich wersji polskiej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uzasadnieniem dla oceny w pełni jest:

- 1) koncepcja kształcenia, której cele zostały sformułowane z oparciem o doświadczenia własne jak i poprzez różne formy współpracy z uczelniami zagranicznymi oraz przedsiębiorstwami i instytucjami administracji publicznej. Cele kształcenia odpowiadają w pełni celom sformułowanym w misji i strategii Uniwersytetu Łódzkiego jak i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.
- 2) Ważną cechą studiów na kierunku Ekonomia, jest prowadzenie jednej specjalności w języku angielskim dla studentów z dużym udziałem obcokrajowców. Wykładowcami są pracownicy Wydziału oraz wykładowcy zagraniczni.
- 3) Wśród celów strategicznych Wydziału jest podnoszenie jakości kształcenia i ciągłe jej doskonalenie. Nadzór nad systemem jakości kształcenia sprawuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK), której przewodniczącym jest Prodziekan ds. kształcenia i toku studiów.
- 4) łączenie dydaktyki i badań ma na celu zapewnienie studentom aktualnej wiedzy na najwyższym poziomie. Pracownicy prowadzą badania naukowe, których wyniki wykorzystują w procesie dydaktycznym. Wydział posiada kategorię naukową A, a Rada Wydziału posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia.
- 5) efekty kształcenia zostały określone zgodnie z obowiązującymi przepisami, są spójne i przejrzyste.

Zalecenia

- 1) Należy rozważyć przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów do takich dyscyplin naukowych, poza ekonomią, których elementy wiedzy zostały uwzględnione w efektach kształcenia, jak finanse i nauki o zarządzaniu.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Na ocenianym kierunku studiów jednostka prowadzi studia pierwszego i drugiego stopnia w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Plan studiów pierwszego stopnia ma konstrukcję opartą na wyodrębnionych przedmiotach podstawowych, kierunkowych i ogólnouczeniowych oraz modułach przedmiotów do wyboru w języku polskim i obcym oraz module specjalności. Program studiów obejmuje także seminarium dyplomowe i praktykę zawodową. Poszczególne przedmioty realizowane są w wymiarze 15, 30, 45 i 75 godzin (na studiach niestacjonarnych 9, 18, 27, 36 godzin). Natomiast moduł przedmiotów do wyboru realizowany jest w wymiarze 120 (90 na studiach niestacjonarnych) godzin, moduł specjalności 360 (216) godzin. Seminarium licencjackie realizowane jest przez dwa semestry w łącznym wymiarze 60 (36 na studiach niestacjonarnych) godzin, praktyka zawodowa 4 tygodnie. Nauka języka obcego prowadzona jest przez trzy semestry, od drugiego semestru studiów, w łącznym wymiarze 150 (54 na studiach niestacjonarnych) godzin. Przyjęte w planie studiów wymiary godzin w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów oraz modułów pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia. Pewne wątpliwości nasuwa jednak w tym aspekcie wymiar godzin na studiach niestacjonarnych z Technik informatycznych (9) i języka obcego (54). Sekwencja zajęć jest prawidłowa. W semestrach pierwszym, drugim i trzecim realizowana jest większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Zachowane jest właściwe następstwo poszczególnych przedmiotów. Od semestru trzeciego wprowadzane są przedmioty do wyboru oraz a od czwartego specjalnościowe. Praktyka zawodowa odbywana jest w piątym semestrze. Seminarium licencjackie trwa przez dwa ostatnie semestry.

Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia oferowane są następujące specjalności: Zaawansowana analiza ekonomiczna i finansowa, Kierowanie małą i średnią firmą, Ekonomia i finansowanie działalności gospodarczej, Inwestycje kapitałowe, Kreowanie kompetencji menedżerskich. W roku akademickim 2016/2017 realizowane są dwie pierwsze specjalności. Na studiach niestacjonarnych oferowane są dwie specjalności: Ekonomia i finansowanie działalności gospodarczej oraz Gospodarowanie kapitałem ludzkim w organizacji. Specjalności te odpowiadają dziedzinie i dyscyplinie, której został przyporządkowany kierunek studiów. Natomiast program studiów drugiego stopnia nie wprowadza kształcenia specjalnościowego.

Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzone jest kształcenie w języku angielskim. Program kształcenia jest identyczny jak na studiach realizowanych w języku polskim. Prowadzona jest jedna specjalność – Advanced economic and financial analysis.

Na studiach drugiego stopnia struktura planu studiów obejmuje przedmioty kierunkowe i podstawowe (realizowane w wymiarze 15, 30, 45 i 60 godzinna studiach stacjonarnych i 9, 18, 27, 36 na niestacjonarnych), seminarium magisterskie (realizowane przez trzy semestry w łącznym wymiarze godzin 90 na studiach stacjonarnych i 54 na niestacjonarnych), wykłady do wyboru (odpowiednio 60 i 36 godzin), wykłady monograficzne kierunkowe (60 i 36 godzin). Wymiary godzin poszczególnych przedmiotów i modułów są prawidłowe i pozwalają na realizację przyjętych dla nich efektów kształcenia. Przedmioty podstawowe i kierunkowe realizowane są przez trzy pierwsze semestry. Zajęcia do wyboru oraz seminaria magisterskie ujęte zostały w trzech ostatnich semestrach. Taka sekwencja zajęć z poszczególnych przedmiotów jest właściwa.

Zajęcia realizowane są z zastosowaniem zróżnicowanych form dydaktycznych. Na studiach pierwszego stopnia na zajęcia prowadzone w formie wykładu przypada 65% (70% na studiach niestacjonarnych) ich ogólnej liczby. Pozostałe zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń, konwersatorium, lektoratu i seminarium licencjackiego. Tak duży udział zajęć wykładowych jest zbyt duży z punktu widzenia możliwości realizacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych.

Na studiach drugiego stopnia na wykłady przypada 54% ogólnej liczby godzin zajęć, a pozostałe 46% na ćwiczenia i seminaria magisterskie. Struktura form zajęć na studiach drugiego stopnia jest właściwa.

Liczebność grup studenckich regulowana jest przez przepisy uczelniane. Zgodnie z zasadami wprowadzonymi Uchwałą Senatu Uniwersytetu Łódzkiego nr 193 z dnia 10 czerwca 2013 r. wykłady prowadzone są w grupach liczących od 30 osób, ćwiczenia w grupach 20-30 osobowych, ćwiczenia informatyczne, konwersatoryjne i terenowe w grupach od 15 osób, seminaria licencjackie w grupach 8-15 osobowych a magisterskie grupach 6-12 osobowych. Taka liczebność grup studenckich jest odpowiednio skorelowana z formą zajęć dydaktycznych i umożliwia realizację przewidzianych dla nich efektów kształcenia.

W programie kształcenia studiów pierwszego stopnia ujęte są praktyki zawodowe. Są one obowiązkowe dla wszystkich studentów. Studenci pracujący zawodowo mogą zaliczyć praktykę na podstawie udokumentowania zgodności czynności wykonywanych w ramach pracy z efektami kształcenia określonymi dla praktyki. Wymiar praktyk jest właściwy i wynosi 4 tygodnie. Praktyka ujęta jest w programie piątego semestru i może być realizowana w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych, ale może być także w porozumieniu z pracodawcą wkomponowana w okres zajęć w sposób umożliwiający udział w zajęciach ujętych w planie studiów. Praktyki organizowane są w instytucjach, organizacjach i przedsiębiorstwach zapewniających możliwość realizacji określonych dla praktyk efektów kształcenia. Liczba miejsc praktyk jest dostosowana do liczby studentów kierunku. Studenci mają możliwość samodzielnego wyboru miejsca odbywania praktyki, ale w razie potrzeby uzyskują wsparcie od uczelni, która zawarła umowy z partnerami strategicznymi w tym zakresie.

Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych przewiduje ich realizację od poniedziałku do piątku od godzin porannych (8.00) do godzin wieczornych, z koncentracją w godzinach przedpołudniowych. Zajęcia z poszczególnych przedmiotów realizowane są w większości w blokach dwugodzinnych. Pomiędzy zajęciami są zachowane odpowiednie przerwy. Taki harmonogram zajęć dydaktycznych pozwala na zachowanie zasad higieny pracy. Natomiast zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w ramach zjazdów sobotnio-niedzielnich. Zajęcia trwają od godziny 8.00 do godzin popołudniowych bądź wieczornych. Niekiedy występuje dość duża kumulacja godzin zajęć z jednego przedmiotu.

Studenci stacjonarni negatywnie ocenili ułożenie zajęć – jako główne wady wskazali dużo przerw między zajęciami i brak dnia wolnego nawet na III roku studiów I stopnia (co jest istotne w kontekście pisania pracy dyplomowej). Np. studenci I roku studiów II stopnia – grupa 2, mają pojedyncze wykłady we wtorek o 9.45 i środę o 15.00. Na spotkaniu z ZO studenci postulowali, by zajęcia były bardziej zblokowane.

W ocenie studentów niestacjonarnych organizacja zajęć na III roku studiów jest męcząca – zajęcia odbywają się bez przerwy od 8 do 20 – w tym czasie jest jedna 20 minutowa przerwa i same 5 minutowe. Studenci niestacjonarni narzekali, że mają dwa weekendy wolnego, a potem właśnie w ten sposób zblokowane zajęcia. Podobne głosy nie pojawiły się wśród studentów niestacjonarnych II roku, więc należy wnioskować, że ich zajęcia są lepiej ułożone. Jednocześnie studenci niestacjonarni podkreślili, że chcieliby unikać sytuacji, kiedy przez cały dzień mają zajęcia w jednej sali. Studenci niestacjonarni wskazali, że kiedy są podzieleni w obrębie roku na dwie grupy zdarza się, że jedna musi czekać na zakończenie zajęć drugiej, by wspólnie rozpocząć kolejne zajęcia.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość w pełnej postaci. Jedynie w odniesieniu do kilku przedmiotów nauczyciele korzystają ze wsparcia w formie blended learning. Nauczyciele akademicy korzystający z tej formy wspomagania procesu dydaktycznego zobowiązani są do przejścia odpowiedniego szkolenia organizowanego przez Uczelnię.

Plany studiów i struktura punktów ECTS podporządkowana jest nakładom pracy niezbędnym dla osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Przyjęto, że średni nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia 1 ECTS odpowiada 30 godzinom pracy. Na studiach pierwszego stopnia średni nakład pracy studenta wynosi 5430 godzin, a na studiach drugiego stopnia 3660. Czas przewidziany na realizację programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS przyporządkowany do całego programu, a w jego ramach modułów kształcenia i przedmiotów stwarza możliwość osiągnięcia zakładanych efektów i treści kształcenia.

Studia pierwszego stopnia trwają 3 lata (6 semestrów) i realizowane są w łącznym wymiarze 1740 (1008 na studiach niestacjonarnych) godzin zajęć dydaktycznych. Program kształcenia przewiduje dla tych studiów łącznie 181 (180) punktów ECTS. Na zajęcia z przedmiotów podstawowych przewidzianych jest łącznie 939 (658) godzin i 96 (100) ECTS (odpowiednio 53 i 56%), na zajęcia ogólnouczelniane 240 (72) godzin i 20 (11) punkty (11 i 6,1%), zajęcia wybieralne 450 (810) godzin i 85 (80) punktów (47 i 44,4%), zajęcia o charakterze praktycznym 180 (99) godzin i 36 (35) punktów (20 i 19,4%), zajęcia wymagające udziału nauczyciela 91 punktów (50%). Kalkulacja nakładu pracy studenta mierzonego liczbą punktów ECTS uwzględnia dla zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela i studenta obejmuje uczestnictwo w samych zajęciach, jak i konsultacjach a dla pracy własnej studenta, w szczególności: przygotowanie do zajęć, zaliczeń, egzaminów, sporządzanie projektów, przygotowanie pracy dyplomowej. Szczegółowe informacje o nakładzie pracy niezbędnym do realizacji efektów kształcenia w odniesieniu do każdego przedmiotu ujęte zostały w sylabusach.

Stacjonarne studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry). Liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów wynosi 58, tj. 47,2% całkowitej liczby punktów możliwych do uzyskania na studiach. Do całego programu kształcenia przypisano 122 punkty ECTS. Na zajęcia z przedmiotów podstawowych przypada 480 (297 na studiach niestacjonarnych) godzin i 65 (66) punktów ECTS (odpowiednio 54,1% i 53,3%), na zajęcia o charakterze ogólnouczelnianym 30 (0) godzin i 1 (0) punkt (0,8% i 0%), zajęcia wybierane przez studentów 330 (189) godzin i 57 (56) punktów (46,7% i 46%), zajęcia o charakterze praktycznym 285 (180) godzin i 58 (58) punktu (47,5% i 47,5%).

Treści programowe ujęte zostały w sylabusach przygotowanych dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów. Zostały one w szczególności opracowane dla języka obcego i praktyki zawodowej. Treści programowe zostały ujęte odrębnie dla wykładów i ćwiczeń. Zakres szczegółowości treści programowych jest właściwy – podają one po kilkanaście kluczowych zagadnień. Są one spójne z efektami przedmiotowymi kształcenia podanymi również w sylabusie i poprzez nie powiązane z kierunkowymi efektami kształcenia.

Treści programowe, wsparte wskazaną studentom literaturą podstawową i uzupełniającą, odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy oraz przedmiotowi badań prowadzonych w obszarze wiedzy, dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej, do których odnoszą się efekty kształcenia. Treści programowe odpowiadają także badaniom naukowym prowadzonym przez pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Zakres ujętych w programie kształcenia treści programowych jest odpowiednio kompleksowy z punktu widzenia założonych efektów kształcenia.

Stosowane na ocenianym kierunku studiów metody kształcenia określone zostały w sylabusach przedmiotów. Są one sformułowane odrębnie dla stosowanych w ramach przedmiotu form zajęć: wykładu i ćwiczeń. Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest odpowiednio szeroki zakres metod dydaktycznych. Uwzględniają one w szczególności konieczność przygotowania się studenta do zajęć dydaktycznych przez gromadzenie materiałów i danych, studia literatury

przedmiotu i innych zasobów wiedzy, przygotowanie projektów i innych opracowań własnych. Natomiast w ramach zajęć wykładowych i ćwiczeniowych stosowane są oprócz metod tradycyjnych także takie, które aktywizują studentów – dyskusja, analiza studiów przypadku, prezentacje itp. Studenci studiów pierwszego stopnia uzyskują przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Ma to miejsce w szczególności w ramach takich przedmiotów, jak: statystyka i ekonometria. Natomiast studenci studiów drugiego stopnia uzyskują przygotowanie badawcze oraz prowadzą własne badania m.in. w ramach przedmiotów prognozowanie procesów gospodarczych, analiza ekonomiczna. Przegląd sylabusów i hospitacje zajęć przeprowadzone w trakcie wizytacji Zespołu oceniającego wskazują na prawidłowe dostosowanie metod dydaktycznych do charakteru poszczególnych przedmiotów i umożliwiają osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia.

Studenci mają możliwość korzystania z dwóch form indywidualizacji toku studiów: indywidualnego planu studiów bądź indywidualnej organizacji studiów. Uwzględnia to różnorodność studentów i ich indywidualne potrzeby i możliwości, w szczególności osób niepełnosprawnych. Z IPS mogą korzystać studenci szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się bardzo dobrymi wynikami w nauce. Natomiast IOS przeznaczony jest dla osób, które ze względu na stan zdrowia, sytuacje losowe bądź opiekę nad osobą niepełnosprawną nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach. Indywidualne predyspozycje i zainteresowania badawcze studentów mogą być realizowane poprzez wybór seminariów dyplomowych oraz udział w pracach kół naukowych. Studenci otrzymują wsparcie od pracowników naukowych przy przygotowywaniu referatów na konferencje naukowe i artykułów naukowych. Najlepsi studenci angażowani są także w badania prowadzone przez kadrę naukową oraz przygotowywanych przez nią projektach badawczych dotyczących np. programów rewitalizacji miast.

Studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do wykładowców poza zajęciami w ramach konsultacji bądź innych form bezpośrednich kontaktów (opieka coaching, mentoring, tutoring). Pozwala to na wspieranie indywidualnego rozwoju studentów, zachęcanie ich do aktywności i rozwiązywanie problemów, na jakie natrafiają w trakcie studiów.

2.2.

System weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia obejmuje cztery płaszczyzny: ocenę bieżących postępów studentów w nauce, ocenę przebiegu i efektów praktyk zawodowych, ocenę rezultatów procesu dyplomowania oraz weryfikację absolwentów przez rynek. System ten opiera się na rozwiązaniach zawartych w Regulaminie studiów, innych regulacjach wewnętrznych Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów oraz sylabusach przedmiotów. Regulamin studiów określa ogólne warunki i zasady związane z oceną i zaliczaniem przedmiotów, semestrów i całych studiów. Określa ramy organizacyjne przebiegu studiów, wprowadza skalę ocen, określa prawa i obowiązki studenta w zakresie weryfikacji efektów kształcenia. Regulacje te są zgodne z powszechnie obowiązującymi w krajowym szkolnictwie wyższym i stanowią właściwą podstawę do sprawdzania i oceniania postępów studentów w uczeniu się.

Bardziej szczegółowe regulacje dotyczące weryfikacji realizacji efektów kształcenia zawarte są w aktach wewnętrznych. Są to w szczególności Zarządzenie nr 129 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 2 lipca 2012 r. w sprawie weryfikacji i dokumentowania efektów kształcenia oraz System weryfikacji efektów kształcenia stanowiący element Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wprowadzonego Uchwałą Rady Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego z dnia 20 maja 2013 r. W uchwale tej określono mierniki ilościowe i jakościowe oceny stopnia realizacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia w podanych powyżej czterech płaszczyznach. Miernikami ilościowymi są oceny prac przejściowych, egzaminacyjnych, aktywności na zajęciach, oceny prac dyplomowych i

egzaminu dyplomowego. Do mierników jakościowych należą wnioski z przeprowadzonych hospitaacji zajęć, opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki i absolwentach.

Sposoby i kryteria oceniania realizacji zakładanych efektów kształcenia odnoszące się do poszczególnych przedmiotów podane są w ich sylabusach. Studenci mogą się z nimi zapoznać poprzez system USOS a dodatkowo są o nich informowani na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Sposoby i kryteria oceny zostały sformułowane odrębnie dla poszczególnych form dydaktycznych stosowanych w ramach przedmiotów. Dobór tych form jest prawidłowy, gdyż uwzględnia specyfikę przedmiotów. Najczęściej stosowane są okresowe prace kontrolne w formie kolokwiiów, referatów, projektów, esejów, prezentacji, raportów, analiz studiów przypadku. Egzaminy przeprowadzane są w formie ustnej bądź pisemnej, z przewagą tej ostatniej. Prace zaliczeniowe są dokumentowane w formie papierowej bądź elektronicznej i przechowywane przez prowadzących zajęcia, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Rady Wydziału, przez co najmniej rok. Wyniki zaliczeń i egzaminów są wprowadzane do protokołów w systemie USOS. W systemie USOS sporządzane są także karty okresowych osiągnięć studenta. Egzaminem kończy się w szczególności nauka języka obcego. Dokonuje się także bieżącej oceny aktywności studenta na zajęciach. Zmierza się przy tym do zapewnienia weryfikacji wszystkich zakresów efektów kształcenia, tj. wiedzy, umiejętności i kompetencji. Stosowane są przy tym w ramach każdego z przedmiotów komplementarne metody sprawdzania realizacji efektów kształcenia, uwzględniające ujęte w efektach elementy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Podstawą weryfikacji efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych są rozmowy przeprowadzane ze studentami i ich opiekunami zakładowymi, dzienniki praktyk, formularze weryfikacji efektów kształcenia. Studenci odbywający praktykę znajdują się pod kontrolą opiekuna kierunkowego ze strony uczelni oraz opiekuna ze strony zakładu pracy. Dokumenty realizacji praktyk potwierdzane są przez zakładowych opiekunów. Praktyki zaliczane są na ocenę. Dodatkowo realizacja praktyk jest wyrywkowo kontrolowana przez ich opiekuna ze strony uczelni. Także studenci dokonują oceny miejsc praktyk i ich przebiegu za pomocą ankiet wypełnianych po ich odbyciu. Jednostka prowadzi archiwizację dokumentów potwierdzających realizację praktyk zawodowych w teczkach osobowych studentów.

Studenci ocenianego kierunku, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przygotowują pracę dyplomową. Na Wydziale wprowadzono ujednoliczone zasady dotyczące konstrukcji prac dyplomowych. Forma prac dyplomowych jest dostosowana do ogólnoakademickiego profilu studiów. Prace dyplomowe na studiach pierwszego stopnia mają charakter teoretyczno-empiryczny i składają się z reguły trzech rozdziałów. Dwa pierwsze mają najczęściej charakter opisowy i oparte są głównie na analizie literatury przedmiotu, aktów normatywnych i innych źródeł wtórnych. Rozdziały trzecie obejmują analizy oparte na studiach przypadku, segmentów rynku i innych przykładów praktycznych. Stosowane są w nich z reguły proste metody statystyczne i graficzne formy prezentacji wyników badań. Prace dyplomowe na studiach drugiego stopnia mają bardziej rozbudowaną strukturę opartą na trzech-czterech rozdziałach. Mają także charakter opracowań teoretyczno-empirycznych. Metodyka prac dyplomowych uwzględnia przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych. Prace zawierają niezbędne elementy metodyki badań: sformułowanie problemu badawczego, celu pracy, w niektórych przypadkach hipotez, określenie zakresu przedmiotowego pracy, stosowanych metod badawczych oraz wykorzystanych źródeł.

Istotną rolę w przygotowaniu studentów do prowadzenia badań naukowych i ich realizacji odgrywają koła naukowe. W ich ramach studenci przygotowują projekty naukowo-badawcze, organizują warsztaty, seminaria i konferencje. Interesariusze zewnętrzni w trakcie spotkania z zespołem oceniającym wskazywali na szerokie zaangażowanie studentów w realizację projektów badawczych o charakterze aplikacyjnym oraz przygotowywanie raportów.

W trakcie spotkań odbywanych przez Zespół oceniający interesariusze zewnętrzni pozytywnie oceniali przygotowanie absolwentów ocenianego kierunku studiów do potrzeb rynku pracy. Proces weryfikacji efektów kształcenia osiąganych przez studentów przy udziale pracodawców rozpoczyna się już na etapie realizacji praktyk zawodowych oraz angażowania studentów do realizacji wspólnych projektów. W celu pozyskania informacji o aktywności zawodowej absolwentów i ich pozycji na rynku pracy jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów cyklicznie monitoruje kariery zawodowe absolwentów. Realizacją ankiet wśród absolwentów i interesariuszy zewnętrznych zajmuje się Akademickie Biuro Karier Zawodowych. Wyniki tych badań wykorzystywane są do dostosowywania kierunków studiów i ich programów do potrzeb rynku pracy.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia opiera się na sformalizowanych procedurach opisanych w aktach wewnętrznych uczelni i wydziału, których przestrzeganie jest przedmiotem kontroli zwierzchników studentów i nauczycieli akademickich. System ten jest przejrzysty i zapewnia rzetelność prowadzenia oceny. Studenci mają możliwość egzekwowania swoich praw i sygnalizowania wszelkich problemów w tym zakresie w drodze zarówno kontaktów bezpośrednich z nauczycielami akademickimi i władzami wydziałowymi, jak i anonimowych ocen wyrażanych w ankietach.

Regulamin studiów stanowi, że oceny realizacji efektów kształcenia związanych z poszczególnymi przedmiotami dokonują co do zasady nauczyciele akademicy prowadzący te przedmioty. Weryfikacja wiedzy i umiejętności studentów przez szersze gremium ma miejsce jedynie w przypadku egzaminów dyplomowych z udziałem przewodniczącego komisji, promotora i recenzenta. W sytuacjach konfliktowych studenci mogą występować o przeprowadzenie komisyjnego zaliczenia bądź egzaminu. Nauczyciele akademicy ze swojej strony reagują na zachowania nieetyczne związane z procesem weryfikacji efektów kształcenia. Studenci są informowani o nietolerowaniu wszelkich zachowań nieetycznych. Uczelnia dokonuje w odniesieniu do wszystkich prac dyplomowych sprawdzania stopnia ich samodzielności za pomocą systemu antyplagiatowego.

Organizacja roku akademickiego ustalana jest na szczeblu uczelni i podawana do wiadomości studentów i pracowników z odpowiednim wyprzedzeniem. Elementem struktury organizacyjnej roku są w szczególności sesje egzaminacyjne. Konkretny terminy zaliczeń ustalane są przez nauczycieli prowadzących zajęcia i podawane do wiadomości studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Terminy egzaminów wymagają zatwierdzenia przez dziekana i podawane są przez niego do wiadomości nie później niż tydzień przed ich dniem. Studenci mają możliwość zdawania jednego egzaminu poprawkowego.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

2.3.

Tryb i warunki rekrutacji kandydatów na studia określają uchwały Senatu podejmowane na dany rok akademicki w roku poprzednim. Kwalifikacja na studia stacjonarne pierwszego stopnia dokonywana jest na podstawie wyników uzyskanych na egzaminie maturalnym z języka obcego oraz z jednego z przedmiotów: matematyka, geografia, historia, WOS, informatyka. Pozwala to na uwzględnienie kwalifikacji kandydatów odpowiadających planowanym efektom kształcenia dla ocenianego kierunku studiów. Na studia niestacjonarne rekrutacji dokonuje się na podstawie złożonych dokumentów, co nie pozwala na odpowiednią selekcję kandydatów. Na studia drugiego stopnia przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów licencjackich, inżynierskich lub magisterskich. Kwalifikacja odbywa się na podstawie konkursu dyplomów, a przy liczbie kandydatów nie przekraczającej limitu na podstawie złożonych dokumentów. Warunki i tryb rekrutacji umożliwiają zachowanie bezstronności postępowania i przejrzystości dokonywanej selekcji kandydatów. Kandydaci

mają zapewnione równe szanse przyjęcia na studia, gdyż kryteria przyjęć oparte na wynikach egzaminu maturalnego stawiają wszystkich w takiej samej sytuacji.

Regulacje dotyczące zaliczania etapów studiów przewidują, że wszystkie przedmioty ujęte w planie studiów kończą się wystawieniem oceny potwierdzającej uzyskanie efektów kształcenia. Wszystkie przedmioty mają jednocześnie przypisane punkty ECTS. Zaliczanie etapów studiów dokonywane jest z zastosowaniem punktów ECTS. Podstawowym okresem zaliczeniowym jest semestr. Zaliczenie każdego semestru wymaga uzyskania 30 punktów ECTS. Brak zaliczenia semestru umożliwia wpisanie warunkowe na kolejny semestr z ustaleniem terminu jego spełnienia.

Zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów oraz Uchwale Rady Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie zatwierdzenia zasad organizacji egzaminu dyplomowego. Studenci przygotowują pracę dyplomową pod kierunkiem promotora. Promotorem pracy licencjackiej może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora od co najmniej dwóch lat. Promotorem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego bądź stopień doktora uzyskany przed co najmniej trzema laty i po uzyskaniu rekomendacji od kierownika katedry. Student ma możliwość dokonania wyboru seminarium i promotora. Tematy prac podlegają akceptacji promotorów a następnie Rady Wydziału. Uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej od promotora i recenzenta jest poświadczeniem realizacji przez studenta związanych z nią efektów kształcenia. Zespół oceniający zwrócił uwagę na praktykę jednoczesnego wyznaczania na promotora pracy dyplomowej i jej recenzenta osób ze stopniem doktora. Ostatnim etapem weryfikacji efektów kształcenia jest egzamin dyplomowy. Do egzaminu tego może być dopuszczony student, który uzyskał zaliczenie przedmiotów ujętych w planie studiów, w tym praktyk zawodowych oraz przygotował pozytywnie ocenioną pracę dyplomową. Wymagania egzaminacyjne ustalane są przez Radę Wydziału i podawane do wiadomości studentów na stronie internetowej jednostki. Studenci na egzaminie dyplomowym dokonują losowania pytań z zakresu przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i na studiach pierwszego stopnia obejmuje odpowiedź na dwa pytania z zakresu kierunku studiów i pracy licencjackiej, a na studiach drugiego stopnia odpowiedź na trzy pytania z zakresu kierunku studiów i pracy magisterskiej.

Ostateczny wynik ze studiów wyliczany jest jako suma 0,6 średniej ważonej ocen uzyskanych ze wszystkich przedmiotów, 0,2 średniej arytmetycznej ocen pracy i 0,2 średniej ocen z egzaminu dyplomowego. Zespół oceniający zwrócił uwagę na dość niskie progi średniej ocen ze studiów umożliwiające uzyskanie odpowiedniej oceny ostatecznej.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym określone zostały w Uchwale nr 507 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 15 czerwca 2015 r. Powołane zostały uczelniane, wydziałowe i kierunkowe zespoły ds. potwierdzania efektów uczenia się. Obecnie na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym przygotowywane są szczegółowe zasady i procedury w tym zakresie.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

- 1) Program i plan studiów, ujęte w nim treści programowe, wymiar godzinowy poszczególnych przedmiotów, stosowane formy zajęć (z pewnym wyjątkiem w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia) i metody dydaktyczne pozwalają na realizację założonych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie przygotowania studentów do prowadzenia badań naukowych bądź udziału w nich. Mocną stroną programu kształcenia na kierunku *ekonomia* jest prowadzenie, oprócz studiów w języku polskim, studiów pierwszego stopnia w języku angielskim.

- 2) Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia stosowane na ocenianym kierunku oraz organizacja procesu weryfikacji efektów są właściwe. Studenci generalnie ocenili pozytywnie metody weryfikacji efektów kształcenia oraz sposób wystawiania ocen i obiektywność metod oceniania.
- 3) Słabą stroną według studentów jest ułożenie zajęć – studenci stacjonarni wskazali na większą potrzebę zblokowania zajęć, a studenci niestacjonarni rozłożenie zajęć, tak, by nie mieć ich bez przerwy od 8 do 20 w trakcie zjazdu.
- 4) Tryb i warunki rekrutacja kandydatów na studia umożliwiają ich dobór w oparciu o wiedzę i umiejętności pozwalające na osiągnięcie określonych dla kierunku efektów kształcenia. Proces dyplomowania oparty jest na prawidłowych rozwiązaniach. Uczelnia przyjęła zasady odnoszące się do uznawania efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów.

Zalecenia

- 1) Na studiach pierwszego stopnia celowe jest zmniejszenie udziału zajęć realizowanych w formie wykładów na rzecz ćwiczeń umożliwiających stosowanie aktywizujących metod dydaktycznych.
- 2) Należy dążyć do powierzania recenzowania prac dyplomowych, zwłaszcza na drugim stopniu studiów pracownikom posiadającym tytuł profesora bądź doktora habilitowanego w przypadku, gdy promotorem jest osoba ze stopniem naukowym doktora.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Uniwersytecie Łódzkim wprowadzono model zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje 8 obszarów związanych z jakością kształcenia, w tym 3 związane z programem kształcenia, tj.:

- zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd planów studiów i programów kształcenia i związanych z nimi efektów kształcenia,
- doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego oraz opracowanie procedur zapewnienia jakości kształcenia, a także
- włączenie w proces zapewnienia jakości kształcenia studentów oraz pracodawców, poprzez zbieranie opinii studentów i absolwentów na temat realizacji procesu dydaktycznego, oraz opinii pracodawców o poziomie wykształcenia zatrudnianych absolwentów,

Model ten określa zadania dotyczące zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz procedury, poprzez które realizuje się przyjęte zadania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Rektor. Dla realizacji zadań wynikających z SZJK została powołana Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URJK), a na poziomie wydziału – Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKJK).

Kluczowe procedury zadań objętych tym systemem dotyczące programu kształcenia to: *Wytoczne w zakresie tworzenia programów kształcenia w UŁ, Weryfikacja i dokumentowanie efektów kształcenia, Wprowadzenie procedury tworzenia i modyfikowania programów kształcenia (harmonogram działań)*. Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym opracowano ponadto *Procedurę doskonalenia programów kształcenia, System weryfikacji efektów kształcenia jako element WSJK oraz Procedurę hospitacji zajęć i Ankiety* pozwalającą na usprawnienie procesu dydaktycznego (wypełnianą przez studentów I roku). Określono w nich

szczegółowe cele kształcenia uwzględniające specyfikę Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, zakres i opis zakładanych efektów kształcenia, udział w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowym przeglądzie programu kształcenia interesariuszy zarówno wewnętrznych (studentów), jak i zewnętrznych, a także sposoby dokumentowania wyników monitorowania i przeglądów programów kształcenia i ich wykorzystanie w procesie naprawy lub doskonaleniu oraz sposoby udostępniania raportów z tych przeglądów interesariuszom.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny wprowadził rozwiązania systemowe polegające na stałej analizie i weryfikacji procesu kształcenia. Wdrożył wewnętrzny system jakości kształcenia oraz monitoruje i przeprowadza na bieżąco weryfikację efektów kształcenia na każdym poziomie i etapie procesu kształcenia.

Formułowanie oraz doskonalenie programów i efektów kształcenia odbywa się na szczeblu Rady Konsultacyjnej kierunku, której przewodniczy Dyrektor. W skład Rady wchodzi, poza pracownikami Wydziału, co najmniej jeden przedstawiciel studentów oraz przynajmniej jeden przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedstawiciele studentów i doktorantów są także członkami wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która opiniuje postulaty zgłaszane przez Radę Konsultacyjną. Są oni również członkami Rady Wydziału. Studenci jako członkowie ciał opiniodawczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając ankietę, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, oceniającą wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich oraz proces kształcenia.

Poza interesariuszami wewnętrznymi znaczącą rolę w formułowaniu i ocenie treści programowych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy odgrywa Rada Biznesu, w skład której wchodzi przedstawiciele sektora przedsiębiorstw, mediów oraz instytucji publicznych. Głównym zadaniem Rady Biznesu jest nawiązanie ścisłej współpracy środowiska nauki i praktyki gospodarczej. Jednym z obszarów współpracy jest dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Sugestie członków Rady Biznesu wykorzystywane są również w określaniu tematyki prac dyplomowych, a także organizacji praktyk studenckich.

Jak poinformowano w czasie wizytacji jeden z przedstawicieli Rady Biznesu udostępnił studentom pole golfowe w ramach zajęć z *wychowania fizycznego*. Rada Biznesu corocznie organizuje cykle wykładów dla studentów p.n. „*Blżej praktyki*”. Obecnie realizowana jest już szósta edycja cyklu wykładów, których tematyka dotyczy aktualnych zagadnień z zakresu funkcjonowania gospodarki, ekonomii, inwestycji, finansów, zarządzania oraz zagadnień społecznych. Prowadzącymi wykłady są osoby z doświadczeniem praktycznym, np. przedstawiciele firm takich jak np. PKN Orlen, Magellan SA, Danfoss Poland Sp. z o.o., Infosys Poland Sp. z o.o, dyrektorzy banków i Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zaletą prowadzonych wykładów jest przede wszystkim bezpośredni kontakt z praktykami oraz realnymi problemami biznesowymi. Uczestnictwo w wykładach umożliwia zdobycie doświadczenia przydatnego przy ubieganiu się o praktyki, staże czy pracę. W ramach tych wykładów realizowane są takie tematy jak:

- „Jak znaleźć idealnego pracownika – czyli zostać ekspertem ds. rekrutacji,,
- „Co dalej z ropą naftową? Perspektywy rafinerii i petrochemii”
- „The New Danfoss – An exclusive insight into an industrial transformation”
- „Innowacje w bankowości”
- „Rola biegłego rewidenta (audytora) we współczesnym świecie”
- „Technologia jako kluczowy element w budowaniu przewagi konkurencyjnej”
- „Jak założyć i prowadzić własną firmę - z doświadczeń konsultanta ośrodka Enterprise „Europe Network”
- „Zmierzch marketingu. Jak wykorzystać social media w biznesie?”

Wszyscy studenci uczestniczący w wykładach otrzymują świadectwo ukończenia cyklu wykładów „Blżej praktyki” wydane przez Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ.

Ponadto Wydział zatrudnia również do przeprowadzenia zajęć dydaktycznych wynikających z programu studiów doświadczonych praktyków (na okres semestru lub roku akademickiego). W bieżącym roku akademickim są to np. Naczelnik Wydziału Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi, Kierownik Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, Dyrektor Biura Audytu Wewnętrznego PKO Leasing SA, Główny specjalista w Urzędzie Statystycznym w Łodzi.

Interesariusze wewnętrzni są członkami Rady Konsultacyjnej, Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziału, natomiast przedstawiciele pracodawców zasiadają w Radzie Biznesu i Radach Konsultacyjnych.

Interesariusze wewnętrzni są członkami Rady Konsultacyjnej, Komisji ds. Jakości Kształcenia, Rady Wydziału, natomiast przedstawiciele pracodawców zasiadają w Radzie Biznesu i Radach Konsultacyjnych.

Można zatem stwierdzić, iż przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są członkami wszystkich ciał odpowiedzialnych za podejmowania kluczowych decyzji dla projektowania, monitorowania i realizacji programów i efektów kształcenia.

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych w programie efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, i na procesie dyplomowania kończąc. W tym celu opracowane zostały zasady przygotowania i obrony prac dyplomowych (Regulamin studiów UŁ, Zasady organizacji egzaminu dyplomowego). Obowiązujące na egzaminie dyplomowym zagadnienia odpowiadają założonym efektom kształcenia. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ściśle związane z metodami i formami kształcenia. Biorąc pod uwagę doświadczenie dydaktyczne pracowników, Władze Wydziału pozostawiają swobodę wyboru tych metod i form prowadzącym zajęcia (koordynatorom przedmiotów).

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągnięcia zakładanych pozwala to na dokonanie oceny aktualności zakładanych efektów kształcenia, w tym m. in. ma ich zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy, oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oceny programu studiów, stosownych form kształcenia i metod ich weryfikacji i oceniania, a także ocenę nakładu pracy własnej studenta, materiałów dydaktycznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Analiza wyników egzaminów (struktura ocen), oceny prac etapowych, dyplomowych, praktyk, a także semestralna analiza odsiewu studentów, semestralna analiza oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów stanowi materiał analityczny dla władz Wydziału. Materiał ten pozwala Władzom Wydziału na podjęcie skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub - w zależności od stwierdzonych uchybień - naprawczym.

Działania doskonalące jakość kształcenia będące wynikiem monitorowania oraz okresowego przeglądu programów kształcenia, uwzględniające opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, podjęte przez Władze Wydziału to:

1. Zmiana sekwencji przedmiotów w programie studiów II stopnia. W odpowiedzi na wniosek nauczycieli akademickich prowadzących przedmiot *Makroekonomia II*, przeprowadzono zmianę w planie studiów polegającą na przesunięciu przedmiotu *Ekonomia matematyczna*, tak aby wyprzedzał przedmiot *Makroekonomia II*. (Szczegółowe informacje zawiera protokół nr 1/I/2015 z posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunku Ekonomia, które odbyło się 27.01.2015 r.)
2. Zmiana formy ćwiczeń z przedmiotu *Statystyka* na wniosek interesariuszy wewnętrznych. (wniosek zgłoszony przez nauczycieli akademickich z Rady Konsultacyjnej Instytutu Statystyki i Demografii realizujących ten przedmiot). Od roku akademickiego 2015/2016 ćwiczenia ze *Statystyki* mają charakter ćwiczeń informatycznych, co oznacza, że ćwiczenia odbywają się w mniejszych grupach (do 21 osób) przy komputerach.

3. Zmiana przedmiotu w siatce specjalności „Zaawansowana analiza ekonomiczna i finansowa” oraz „Advanced economic and financial analysis” z Ekonometria rynków finansowych (Econometrics of financial markets) na *Analiza danych przekrojowych i panelowych (Analysis of Cross-Section and Panel Data)* na studiach I stopnia. Zmiana była odpowiedzią na zainteresowania studentów wyrażone w procesie wyboru i realizacji prac licencjackich. Wniosek został zgłoszony przez opiekuna specjalności. (Szczegółowe informacje zawiera protokół nr 1/I/2016 z posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunku Ekonomia, które odbyło się 25.01.2016 r.)
4. Propozycja uruchomienia stacjonarnych studiów II stopnia na kierunku *EKONOMIA STOSOWANA* dla inżynierów. Program powstał na wniosek władz dziekańskich, po uprzednim wysłuchaniu głosów płynących od członków Rady Biznesu, której zadaniem jest zbliżenie środowiska nauki i edukacji oraz sfery praktyki życia gospodarczego. (Szczegółowe informacje zawiera protokół nr 1/I/2016 z posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunku Ekonomia, które odbyło się 25.01.2016 r.) Program został przygotowany i zatwierdzony przez Radę Wydziału, ale w związku z pracami nad nową ofertą dydaktyczną Wydziału realizacja tego projektu została wstrzymana. (protokół nr 1/II/2017 z posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunku Ekonomia, które odbyło się 28.02.2017 r.)
5. Propozycja zwiększenia liczby godzin z przedmiotu *Historia myśli ekonomicznej*, tj. dodanie 15 godzin ćwiczeń do przedmiotu *Historia myśli ekonomicznej* na studiach stacjonarnych II stopnia i odpowiednio 9 godzin zajęć na studiach niestacjonarnych, na wniosek nauczycieli akademickich realizujących ten przedmiot oraz studentów. W obecnym stanie liczba godzin nie wystarcza na dostatecznie szerokie zaprezentowanie najnowszych nurtów w ekonomii (nowej ekonomii instytucjonalnej i behawioralnej), a ponadto 15 godzin zajęć o charakterze interakcyjnych nie wystarcza, aby studenci mieli możliwość przedyskutowania przeczytanych lektur. (protokół nr 1/II/2017 z posiedzenia Rady Konsultacyjnej Kierunku Ekonomia, które odbyło się 28.02.2017 r.)

Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologiczny dokonywany jest systematycznie proces monitorowania struktury ocen i na bieżąco przyczynia się do stałej poprawy jakości procesu dydaktycznego oraz weryfikacji treści i efektów kształcenia. Przeprowadzany jest on poprzez analizę ocen prac etapowych, zaliczeniowych, egzaminacyjnych w trakcie studiów, ocenę praktyk oraz ocenę procesu dyplomowania. Brane są pod uwagę mierniki ilościowe i jakościowe np. współczynniki pozytywnych zaliczeń w pierwszym terminie, odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym, procent studentów niekończących studiów, struktura ocen uzyskiwanych na egzaminie dyplomowym.

W przypadku znacznego odsetka ocen niedostatecznych stosuje się mierniki jakościowe np. wprowadza się dodatkowe hospitacje zajęć, rozmowy z nauczycielami akademickimi czy też weryfikuje się treści kształcenia dostosowując je do poziomu danej grupy studenckiej.

Monitorowanie struktury ocen doprowadziło m.in. do zmiany formy weryfikacji efektów kształcenia (np. w miejsce wykładu wprowadzono ćwiczenia konwersatoryjne w celu większej aktywizacji studentów na zajęciach), uszczegółowienie procedur dyplomowania, (np. rozszerzenie listy pytań, uaktualnienie literatury).

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, iż rekonstrukcja zmian doskonalących programy kształcenia odbywa się cyklicznie na wniosek zarówno interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Zdecydowana większość proponowanych zmian jest uwzględniana i monitorowana, a ich efekty weryfikowane na bieżąco, co potwierdzają protokoły z posiedzeń organów Wydziału.

3.2.

Publiczny dostęp do informacji jest zapewniany przez strony internetowe UŁ (www.uni.lodz.pl) i <https://www.usosweb.uni.lodz.pl>) oraz stronę internetową Wydziału Ekonomiczno-

Socjologicznego (www.eksoc.uni.lodz.pl). Ponadto dostępny jest portal informacyjny dotyczący praktyk zawodowych (<http://www.eksoc.uni.lodz.pl/cspz>). Strony internetowe Wydziału oraz Uniwersytetu udostępniają także informacje dotyczące rekrutacji oraz możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów (m.in. studiów podyplomowych).

Na Wydziale nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje Centrum Rozwoju, do którego zadań należy m.in. promocja Wydziału, natomiast Sekcja Informatyki administruje domeną wydziałową. Za treści zamieszczane na stronie odpowiadają: Centrum Rozwoju, które zajmuje się zamieszczaniem i aktualizacją informacji na temat współpracy z zagranicą, ofertą zajęć dla studentów obcokrajowców i promocją Wydziału, Centrum Kształcenia które m.in. zamieszcza i aktualizuje ofertę dydaktyczną Wydziału (seminaria, specjalności, plany i programy studiów, rozkłady zajęć, oferta rekrutacyjna). Natomiast do zadań Centrum Nauki i Spraw Pracownika należy umieszczanie i cykliczne monitorowanie informacji o sprawach naukowych (np. konferencjach, projektach badawczych i dydaktycznych, publikacjach). Informacje dotyczące spraw studenckich zamieszcza i uaktualnia na stronie Centrum Obsługi Studenta. Nadzór merytoryczny nad całością sprawuje Dziekan Wydziału.

Instytut Ekonomii posiada swoją stronę internetową (<http://www.ekonomia.uni.lodz.pl/pl/>), na której zamieszczane są informacje o dyżurach nauczycieli akademickich, konferencjach, ofertach dydaktycznych oraz aktualnych wydarzeniach. Cyklicznego i bieżącego monitorowania informacji zamieszczanych na stronach dokonują sekretariaty instytutów i katedr na wniosek dyrektorów instytutów lub ich zastępców.

Studenci i pracownicy korzystają także z dedykowanego portalu dla pracowników UŁ, gdzie znajduje się wyszukiwarka pracowników wraz z podstawową charakterystyką wykładowcy i informacje o terminach konsultacji i komunikaty (<https://ludzie.uni.lodz.pl>).

Studenci Wydziału mają dostęp do elektronicznej informacji (USOSweb) oraz stron internetowych w zakresie oferty kształcenia, wykładów do wyboru, specjalności, seminariów, zasad zaliczania i sesji egzaminacyjnej, elektronicznych baz danych czasopism oraz pomocy materialnej i socjalnej. Pieczę nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów informatycznych sprawuje jednostka ogólnouczelniana – Centrum Informatyki UŁ.

Na Wydziale nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje Sekcja Promocji natomiast Pracownia Informatyki zajmuje się administracją domeny wydziałowej. Za treści zamieszczane na stronie odpowiadają poza Sekcją Promocji, Kierownik Dziekanatu, Sekcja Jakości Kształcenia, Sekcja Współpracy z Zagranicą. Nadzór merytoryczny nad całością sprawuje Dziekan Wydziału.

Ocenę publicznego dostępu do informacji prowadzi Centrum Promocji Uniwersytetu Łódzkiego (CPUŁ).

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny określił i wdrożył zasady (procedury) projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *ekonomia* monitorowanie i okresowe (semestralne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych (Rada Biznesu). Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Wydział zapewnia również publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Wskazane byłoby uzupełnienie w stosowanych dotychczas procedurach sposobu badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Na kierunku ekonomia zajęcia prowadzi 143 pracowników, z których 16 posiada tytuł naukowy profesora, 36 stopień doktora habilitowanego i 85 doktora, a Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny jest ich podstawowym miejscem pracy. Kadra ta swoim dorobkiem naukowym, w znakomitej większości reprezentuje dyscyplinę naukową ekonomia, ale zgodnie z potrzebami procesu kształcenia, oferowanych specjalności, zajęcia prowadzą również osoby reprezentujące dyscyplinę finanse, nauki o zarządzaniu, matematyka, prawo, socjologia, co odpowiada oferowanym treściom kształcenia i w pełni umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Kadra kierunku ekonomia charakteryzuje się bardzo znaczącym dorobkiem naukowym. Podczas wizytacji przedstawiono do wglądu wykaz prac opublikowanych na liście A czasopism naukowych. W dorobku naukowym kadry znajdują się również prace opublikowane w prestiżowych czasopismach krajowych jak *Ekonomista*, *Gospodarka Narodowa*, *Bank i Kredyt*, *Polityka Społeczna*, *Studia ekonomiczne*, *Comparative Economic Research*. Istotny udział w dorobku naukowym kadry stanowią monografie jak np. „Determinanty rozwoju Polski. Rynek pracy i demografia” PTE Warszawa 2015. ss.473, „Stabilizacyjna polityka fiskalna w krajach OECD” wyd. PWE 2010, *Podstawy ekonomii. Historia gospodarcza, Ekonomia rozwoju PWE*, Warszawa 2011 i inne wydane w wydawnictwie Difin, C.H.Beck. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że wiele osób spośród kadry ma znaczącą pozycję w środowisku akademickim. Są członkami Komitetu Nauk Ekonomicznych PAN, Nauk o Pracy i Polityce Społecznej, Komitetu NCN, pełnią funkcje w stowarzyszeniach naukowych, są redaktorami naczelnymi czasopism naukowych.

Kadra prowadząca zajęcia posiada długoletnie doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych, co znajduje wyraz w publikacjach naukowych, a także realizowanych projektach zespołowych badań statutowych i grantów. Również jest to kadra o długoletnim doświadczeniu dydaktycznym, przekazująca swoje doświadczenie młodym pracownikom nauki, co potwierdziły hospitacje zajęć, jak też spotkanie z kadrami akademickimi, a przede wszystkim liczące się na krajowym rynku wydawniczym opracowane podręczniki, jak np.: *Podstawy ekonomii*, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2013, *Podstawy wiedzy o rynku pracy*, Wyd. UŁ, Łódź 2013; *Podstawy ekonomii matematycznej*, Wyd. PWE, Warszawa 2009; *Historia gospodarcza*, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2012 *Przedsiębiorstwa spin off i spin out – przewodnik praktyczny*, Wyd. Księży Młyn, Łódź 2011. Doświadczenie dydaktyczne kadry potwierdziły również wizytowane zajęcia, które prowadzone były z wykorzystaniem pomocy edukacyjnych, aktywizowały studentów do analiz i dyskusji. Trzeba też podkreślić przygotowanie kadry do prowadzenia zajęć w językach obcych, co potwierdza prowadzona w pełnym cyklu kształcenia specjalność w języku angielskim, jak również szeroka paleta zajęć do

wyboru. Do minimum kadrowego kierunku ekonomia studiów I i II stopnia uczelnia zgłosiła łącznie 28 osób (w tym do studiów II stopnia 25 osób), w tym 5 z tytułem naukowym profesora, 2 osoby ze stopniem doktora habilitowanego i 21 doktorów. Wszyscy zgłoszeni do minimum kadrowego nauczyciele akademicy posiadają aktualny dorobek naukowy, w tym w dyscyplinie ekonomia 27 osób, a jedna w dyscyplinie finanse. Biorąc pod uwagę dorobek naukowy oraz obciążenia dydaktyczne Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego studiów I i II stopnia 6 samodzielnych nauczycieli akademickich i 19 doktorów do studiów II stopnia, a 21 do studiów I stopnia, posiadających dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia, którą Uczelnia wskazała jako dyscyplinę, do której odnoszą się efekty kształcenia. Dorobek naukowy kadry stanowiącej minimum dotyczy kluczowych zagadnień dyscypliny ekonomia tj.: makroekonomii, mikroekonomii, modeli wzrostu, rynku pracy, ekonomiki przedsiębiorstwa, budżetu państwa, polityki ekonomicznej, rachunków narodowych. Zespół oceniający stwierdza, że minimum kadrowe dla kierunku ekonomia na poziomie studiów I i II stopnia jest spełnione.

4.2.

Rozmowa ZO z władzami Wydziału. pozwala ustalić, iż na Wydziale. Ekonomiczno-socjologicznym przyjęto zasadę obsady zajęć. uwzględniającą zależność między dorobkiem naukowym, a zakresem merytorycznym przedmiotu. Każdy pracownik wskazany do obsady danego przedmiotu zobowiązany jest do przedstawiania sylabusu wraz z dorobkiem naukowym. Dyrektor Instytutu po analizie dorobku akceptuje lub weryfikuje obsadę z uwzględnieniem dorobku naukowego i podejmuje decyzje dotyczące obsady. Taka sama zasada obejmuje seminaria dyplomowe. Tematyka seminariów dyplomowych studiów I i II stopnia powiązana jest ściśle z tematyką badań nauczycieli akademickich. Analiza obsady zajęć pozwala. stwierdzić, że zachowuje ona pełną zgodność tematyki zajęć z dorobkiem naukowym osoby. prowadzącej.

4.3.

Przeprowadzone rozmowy z władzami wydziału oraz kadrami akademicką. pozwalają stwierdzić, iż wydział przykładą bardzo duże znaczenie do rozwoju. kadry. Celem strategicznym jest rozwój kadry z uwagi. na aspekty naukowe i dydaktyczne. W tym celu stosuje się określone instrumenty oceny i motywacji. Ocena kadry odbywa się zgodnie z zasadami określonymi na uczelni. Na spotkaniu z kadrami akademicką dyskutowano między innymi o kryteriach oceny kadry. Stwierdzono, że zostały opracowane „nowe „kryteria i poddane rzetelnej konsultacji na wydziale. W kryteriach tych uwzględniana jest działalność dydaktyczną. Na pytanie Zespołu: czy coś w kryteriach oceny należałoby uzupełnić kadra nie uznała tego za konieczne. Podniesiono elementy doskonalenia w procesie umiędzynarodowienia.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego następuje w drodze konkursu o wyraźnie sprecyzowanych kryteriach preferujących zainteresowania naukowe. System oceny kadry uwzględnia działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. W nowym systemie oceny wprowadzonym na Wydziale. priorytetowym kryterium oceny uczyniono rozwój naukowy pracowników. Pracownicy otrzymują punkty za publikacje naukowe oraz udział w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych. Należy podkreślić, iż przy ocenie osiągnięć dydaktycznych preferuje się jakość zajęć i przekroczenie pensum nie jest premiowane. Obniżone zostały wymagania dotyczące realizacji pensum dydaktycznego. W ocenie działalności dydaktycznej uwzględnia się autorstwo podręczników skryptów, staże dydaktyczne, wykłady zagraniczne, zajęcia w językach obcych, opiekę nad wyróżnioną pracą dyplomowa, opiekę nad kołem naukowym, projekty edukacyjne, frekwencję. studentów na zajęciach, opracowanie nowego programu studiów.

Na Wydziale stworzono pakiet rozwiązań wspierający rozwój naukowy pracowników. Pracownicy publikujący artykuły na liście JCR otrzymują dofinansowanie usług proofreadingu lub też opłat związanych z publikowaniem (submission fee). Uruchomiono program mobilności krajowej, który umożliwia naukowcom wyjazdy badawcze do wiodących ośrodków naukowych w Polsce na okres 4 tygodni. Ponadto pracownicy mogą raz w roku skorzystać z dofinansowania z rezerwy dziekana udziału w konferencji międzynarodowej.

Na Wydziale systematycznie organizowane są szkolenia naukowe i dydaktyczne, organizowane przede wszystkim przez Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych, jak również prowadzone przez ekspertów zapraszanych przez kolegium dziekańskie. Szczególną popularnością cieszą się szkolenia metodologiczne co potwierdziło spotkanie z kadrami.

Dziekan WES otworzył możliwości swobodniejszego przechodzenia pracowników między katedrami w sytuacjach, gdy pracownik zmienił profil działalności naukowej lub w przypadkach, kiedy współpraca na poziomie kierownik-członek katedry/zakładu nie układała się poprawnie, co z pewnością ogranicza ewentualne bariery dla rozwoju kadry. Przypadków przejścia szczególnie młodych pracowników w ostatnim roku odnotowano kilkanaście. Trzeba też zauważyć, że na Wydziale powołano stanowisko prodziekana ds. personalnych, który prowadzi przegląd personalny i projektuje strukturę zatrudnienia zarówno pracowników akademickich, jak i pracowników niebędących nauczycielami akademickimi co jednoznacznie podkreśla preferencje Władz Wydziału w zakresie doskonalenia kadry. Na Wydziale zmodyfikowano również system motywowania pracowników, który wdraża cykliczne badania satysfakcji pracowników. Ważnym elementem motywowania kadry, w perspektywie udziału studentów w badaniach naukowych jest wprowadzenie do systemu premiowania, opracowywanym co roku, możliwości premiowania za opublikowanie artykułu naukowego z listy MNiSW (A, B lub C) lub monografii, wspólnie ze studentem Wydziału lub absolwentem niebędącym pracownikiem (pracownik otrzymuje 2 pkt). Jest to dodatkowa premia, niezależna od premii za samą publikację. Na Wydziale utworzono ponadto Komisję Etyki, gdzie wprowadzony został system postępowania etycznego.

Ważnym instrumentem wykorzystywanym w doskonaleniu kadry są hospitacje. Podczas wizytacji przedstawiono dokumentację hospitacji zajęć. Na Wydziale Ekonomiczno - Socjologicznym hospitacje zajęć na kierunku ekonomia realizowane są zgodnie z planem. Przegląd arkuszy hospitacyjnych podczas wizytacji pozwala uznać, że są one trwałym elementem doskonalenia kadry, o czym świadczą umieszczone w nich uwagi wspomagające doskonalenie warsztatu dydaktycznego, wprowadzenia technik multimedialnych, dokładniejszego omawiania tematów, aktywizowania studentów i skłaniania do dłuższych wypowiedzi. Trzeba też dodać, że jednak większość uwag osób hospitujących było pochlebnych.

W procesie doskonalenia kadry istotną rolę odgrywają opinie studentów, wyrażane w procesie ankietowania zajęć. Pytania ankietowe dotyczą między innymi: oceny sposobu przekazywania wiadomości przez nauczyciela akademickiego, prowadzenia zajęć, wymagań wobec studentów, stosunku wykładowcy do studentów, wpływu zajęć na osiągnięcie efektów kształcenia. Uwagi studentów dotyczyły: powtarzania się treści programowych na niektórych przedmiotach, zaś wysoko oceniono współpracę z kadrami na konsultacjach.

Dodatkowo, przeprowadzono ankietę papierową, w której są pytania dotyczące pracy kadry tj, wymagań egzaminacyjnych, sposobu przekazywania wiedzy, korzystania z dyżurów. Ankiety studenckie wykorzystywane są do oceny i wynagradzania pracowników. Odpowiedni zapis znajduje się w uchwalonym przez Radę Wydziału regulaminie premii i nagród. W myśl tej propozycji pracownik wysoko oceniany przez studentów może uzyskać dodatkowo zwolnienie z pewnej części pensum dydaktycznego. Zapis ten ma zachęcać do skoncentrowania się na jakości zajęć, a nie na ich ilości. Wyniki ankiet udostępniane są dyrektorom instytutów, a także

Dziekanowi, co w połączeniu z wynikami hospitacji pozwala im prowadzić szeroko pojętą politykę personalną w zakresie dydaktyki.

Przedstawiony podczas wizytacji raport z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmował ocenę polityki kadrowej, stwierdzając przydatność hospitacji w ocenie młodych pracowników i wzmacnianiu ich dydaktycznych umiejętności.

Oceniając politykę kadrową prowadzoną na wydziale w tym dotyczącą doskonalenia kadr, nie można pominąć przeprowadzonej, w celu zwiększenia dostępności i pomocy dla pracowników akademickich, reformy administracji. Powstały centra jak np.: Centrum Nauki i Spraw Pracownika, Centrum Rozwoju Wydziału, Centrum Kształcenia, Centrum Obsługi Studenta, złożone z mniejszych, wyspecjalizowanych w obszarach tematycznych zespołów (w tym zespół personalny, zespół ds. projektów etc.). Stworzono także centra administracyjne przy dawnych sekretariatach instytutów. Wszelkierne komunikacja odbywa się wieloma kanałami, z których najważniejsze to: cykliczne spotkania kolegium dziekańskiego ze wszystkimi pracownikami administracji, spotkania w zespołach i praca projektowa w zespołach nad doskonaleniem obsługi studentów, funkcjonowania biblioteki, kół naukowych, korespondencja z kolegium za pośrednictwem skrzynki mailowej albo anonimowe przesyłanie sugestii poprzez uruchomiony formularz sugestii.

Efekty działania w zakresie doskonalenia kadr widoczne są w rozwoju kadry. Z grupy pracowników Instytutu Ekonomii skupiających osoby z minimum kadrowego, w ostatnich 3 latach, 9 osób uzyskało stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, 6 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych, 1 osoba uzyskała tytuł naukowy profesora.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia reprezentuje znaczący dorobek naukowy, dydaktyczny, w tym przygotowanie do prowadzenia zajęć w językach obcych. Dorobek naukowy kadry skoncentrowany jest na dyscyplinie ekonomia, do której odnoszą się efekty kształcenia i publikowany jest w prestiżowych czasopismach w obiegu międzynarodowym i krajowym. Istotne miejsce w tym dorobku znajdują monografie i podręczniki z zakresu rynku pracy, podstaw ekonomii. Kadra piastuje prestiżowe funkcje w organizacjach naukowych. Minimum kadrowe dla studiów I i II stopnia jest spełnione. Kadra z minimum specjalizuje się w zagadnieniach dotyczących makroekonomii, rynku pracy, modeli wzrostu. Obsada zajęć nie budzi żadnych zastrzeżeń i zachowuje zasadę uwzględniającą zgodność między dorobkiem naukowym osoby prowadzącej, a zakresem merytorycznym przedmiotu. Proces doskonalenia kadry uwzględnia ocenę okresową, system motywacyjny, hospitacje, proces ankietowania. Władze Wydziału stosują innowacyjne formy i sposoby. motywowania kadry do rozwoju naukowego i wzmacniania kompetencji dydaktycznych.

Dobre praktyki

1. Ankiety studenckie wykorzystywane są do oceny i wynagradzania pracowników. Odpowiedni zapis znajduje się w uchwalonym przez Radę Wydziału regulaminie premii i nagród: „wyróżniające oceny studentów – 2 pkt za każdy przedmiot, w przypadku którego średnia ocena wyniosła co najmniej 4,5, pod warunkiem, że ankiety wypełniło co najmniej 20 osób lub co najmniej 40% uczestników, łącznie nie więcej niż 6 pkt.” Dla porównania, recenzja pracy dyplomowej jest wyceniana na 0,2 pkt. W myśl tej propozycji pracownik wysoko oceniany przez studentów może uzyskać dodatkowo zwolnienie z pewnej części pensum dydaktycznego. Zapis ten ma zachęcać do skoncentrowania się na jakości zajęć, a nie na ich ilości. Wyniki ankiet udostępniane są dyrektorom instytutów, a także Dziekanowi, co w połączeniu z wynikami hospitacji pozwala im prowadzić szeroko pojętą politykę personalną w zakresie dydaktyki.

2. W systemie premiowania WES, opracowywanym co roku, zawarto możliwość premiowania za opublikowanie artykułu naukowego z listy MNiSW (A, B lub C) lub monografii, wspólnie ze studentem Wydziału lub absolwentem nie będącym pracownikiem (pracownik otrzymuje 2 pkt). Jest to dodatkowa premia, niezależna od premii za samą publikację.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny posiada szeroka współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta jest nie zawsze skierowana do konkretnego kierunku. Wydział posiada Radę Biznesu w skład której wchodzi przedstawiciele sektora przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych, wśród których można wymienić m.in. BRE Bank SA mBank, Ernst & Young Polska, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Infosys Poland Sp. z o.o. PwC w Łodzi, Santander Consumer Bank SA. Jednym z aspektów działalności Rady jest organizacja spotkań praktyków gospodarczych ze studentami, m.in. w formie wykładów (np. cykl wykładów „Blżej praktyki”). W ramach funkcjonującego na Wydziale Laboratorium Badań Naukowych studenci włączeni są do badań dla Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz projektu badawczego związanego z Łódzkim Portem Lotniczym im. Władysława Reymonta. Studenci mogą również uczestniczyć w inicjatywie uniwersyteckiej pod nazwą Akademia Kompetencji. Jest to cykl szkoleń i warsztatów prowadzonych przez przedstawicieli firm i instytucji różnych branż.

W ramach spotkania Zespołu Oceniającego z interesariuszami otoczenia społeczno-gospodarczego przekazano szereg informacji dotyczących form współpracy (praktyki, staże, wystawy, konferencje), a także ich ważności dla firm współpracujących. Ponadto, ważnym elementem współpracy jest aspekt badawczy, do którego włączane są koła naukowe.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Ocena w pełni, wynika, z długoletniej współpracy w ramach Rady Biznesu, a specyfiką kierunku utożsamia część kontaktów, a z ich przedstawicielami spotkał się Zespół Oceniający.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Kształcenie w językach obcych, wymiana studentów i pracowników oraz uczestnictwo w międzynarodowych programach badawczych to jeden z celów strategicznych Wydziału. Liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających na Wydział systematycznie rośnie; w latach 2012-2016 wynosiła odpowiednio: 130, 293, 368, 464, 459. Instytut Ekonomiczny realizuje cel strategiczny Wydziału oferując dużą liczbę zajęć w językach obcych, głównie angielskim oraz wyjazdy pracowników na wykłady do uczelni zagranicznych.

Kierunek Ekonomia posiada na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia ścieżkę kształcenia w języku angielskim (Economics), gdzie realizowany jest podstawowy program kierunku Ekonomia w języku polskim. Ekonomia w języku angielskim funkcjonuje od roku akademickiego 2010/2011. Na kierunku tym w roku akademickim 2016/2017 studiuje 112 studentów (I rok – 18, II rok 46, III rok – 48), w tym 78 obcokrajowców (rok I – 7, rok II – 38, rok III – 33). Studenci obcokrajowcy pochodzą głównie z Chin, a także z Ukrainy, Azerbejdżanu, Kazachstanu, Nigerii, Turcji i Włoch. W roku 2012 Uniwersytet Łódzki podpisał umowę z Uniwersytetem Zhengzhou (郑州大学) w Chinach, dotyczącą kształcenia studentów chińskich w Polsce od drugiego roku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia. Dodatkowo, aby przygotować studentów z Chin do studiowania na kierunku Ekonomii w Polsce, na 1 roku kształcenia tych studentów w Uniwersytecie Zhengzhou w Chinach, pracownicy Wydziału (2014 – 4 pracowników, 2015 – 8 pracowników, 2016 – 5 pracowników, 2017 – 2 pracowników), w tym znaczny udział z Instytutu Ekonomii, wyjeżdżają do Chin i prowadzą wykłady, ćwiczenia oraz konwersatoria dla przyszłych studentów. Program kształcenia na I i II stopniu *Ekonomii* uzyskał akredytację Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego w Chinach w 2013 roku, co zaowocuje przyjazdami studentów z Chin.

Wydział oferuje studentom liczne możliwości dotyczące umiędzynarodowienia: program Erasmus+. Uczelnia prowadzi osobną stronę poświęconą wymianach w ramach programu Erasmus+, która zawiera kompleksowe informacje na temat tego programu. Oprócz tego w ramach programu Mobility Direct istnieje możliwość wymiany dzięki zawierającym umowom bilateralnych między UŁ a uczelniami partnerskimi z krajów spoza Unii Europejskiej. Dodatkowo studenci Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego mogą uzyskać podwójny dyplom licencjata przez realizowanie III roku studiów I stopnia i napisanie pracy dyplomowej na Uniwersytecie Huddersfield w Anglii.

Studenci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach z języka obcego oraz zajęciach prowadzonych w języku obcym. Zajęcia prowadzone w języku obcym studenci zaocznici oceniali pozytywnie – były prowadzone w sposób płynny. Jednak praktycznie nie istniała możliwość ich wyboru, co jednak prowadzący brali pod uwagę i osoby, które np. lepiej znały język niemiecki, a zmuszone były do uczestnictwa w zajęciach po angielsku, miały możliwość przygotowywania się po niemiecku. Studenci stacjonarni wypowiadali się pozytywnie zarówno o zajęciach z języka obcego jak i zajęciach prowadzących w języku angielskim.

W kontekście współpracy międzynarodowej inicjatywą, które zdecydowanie podoba się studentom jest Szkoła Letnia, chociaż jej tematyka nie musi być związana z kierunkiem studiów, to umożliwia to nawiązanie relacji ze studentami z różnych krajów oraz podszkolenie i wypróbowanie w praktyce umiejętności językowych.

W ostatnich latach pracownicy Instytutu brali udział w 69 konferencjach międzynarodowych organizowanych przez zagraniczne ośrodki naukowe (z prezentacją referatu), 4 pracowników uczestniczyło w zagranicznych stażach naukowych i wizytach studyjnych w zagranicznych uniwersytetach, 12 pracowników prowadziło wykłady w ośrodkach zagranicznych, w cyklach co najmniej miesięcznych, m.in. w Chinach, na Ukrainie, na Węgrzech, w krajach Ameryki Południowej, 63 pracowników wyjechało do ośrodków zagranicznych na tygodniowe wykłady w ramach programu ERASMUS i ERASMUS Plus w uczelniach partnerskich. 10 pracowników wyjechało na wykłady do krajów Ameryki Południowej w ramach organizowanej przez Instytut Ekonomii Międzynarodowej Szkoły Letniej,

Na Wydziale realizowano 6 międzynarodowych projektów badawczych i 9 dydaktycznych. Pracownicy Instytutu Ekonomicznego (19 osób) uczestniczyli w międzynarodowych programach finansowanych ze środków UE, w tym w 2 projektach 7 Programu Ramowego UE "Project PATS" oraz "Information and Communication Project – Promoting Employee Financial Participation in the EU27" oraz w międzynarodowych 2 projektach dydaktycznych: GAVA- 2010-2011 Governance for Sustainable Development (GAVA) oraz Projekt

„Utworzenie nowych interdyscyplinarnych programów kształcenia w zakresie ekonomii ochrony środowiska (w języku polskim i angielskim) w Uniwersytecie Łódzkim”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Współpraca międzynarodowa zasługuje na ocenę wyróżniającą. Do mocnych stron umiędzynarodowienia należy kształcenie na studiach I stopnia w języku angielskim z dominującym udziałem obcokrajowców. Szerokie wyjazdy i przyjazdy studentów w ramach programu ERASMUS+. Jednostka oferuje studentom duże możliwości w zakresie wymiany międzynarodowej, nie ograniczając się tylko do programu Erasmus+. Prowadzenie międzynarodowych projektów badawczych.

Dobre praktyki

Podpisane umowy na współpracę z Uniwersytetem w Chinach.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny to jeden z największych i najlepiej zagospodarowanych wydziałów Uniwersytetu Łódzkiego. Kampus obejmuje 8 zwartych, budynków, położonych w ładnie zagospodarowanym zielenią terenie. Na bazę Wydziału składa się ponad 70 sal dydaktycznych, z czego 19 to sale komputerowe ze stanowiskami wyposażonymi w specjalistyczne oprogramowanie (np. Arc GIS, SPSS, Statistica), a pozostałe to multimedialne sale dydaktyczne różnej wielkości (najmniejsza sala jest 19 osobowa, największa to aula mieszcząca ponad 400 osób). Zarówno struktura sal według wielkości, jak i ich wyposażenie dostosowane są to potrzeb dydaktycznych w zakresie kształcenia, a także prowadzenia badań naukowych na ocenianym kierunku ekonomia. Sale wyposażono w rzutniki multimedialne, systemy nagłaśniające, ekrany multimedialne i tablice multimedialne. Na Wydziale znajduje się 21 pracowni komputerowych łącznie na 360 miejsc w tym dwa stanowiska przystosowane do osób niepełnosprawnych. Oprogramowanie dostępne dla studentów i możliwe do zainstalowania na komputerach domowych obejmuje: Program Statistica + moduł Sieci neuronowe i moduł Analizy marketingowe i rynkowe, program SPSS z modułem AMOS, wybrane produkty Microsoftu (m.in. Windows 10, OneNote 2016, Access 2016, Visual Studio 2015) w ramach programu Imagine Premium. Ponadto wykorzystywany jest Program Excel, Gretl (Open Source), TREZUS do zajęć Dealing Room, program EIKON do Akademii THOMSON-REUTERS. Wydział posiada licencje na oprogramowanie firmy Embarcadero, w tym Dephi i C++ Builder oraz firmy Macrologic – Xpertis.

Dla potrzeb dydaktycznych można korzystać z sali do badań fokusowych, Laboratorium Tradingowego i Dealing Roomu. Wszystkie pracownie komputerowe są dostępne w ciągu tygodnia w godzinach 8:00 – 20:00, w soboty i niedziele godziny otwarcia dostosowane są do rozkładu zajęć na studiach niestacjonarnych.

Wydział posiada bezprzewodową, lokalną sieć komputerową, pozwalającą na podłączenie do niej przenośnych komputerów (laptopów) wyposażonych w bezprzewodową kartę sieciową. Studenci oraz pracownicy mogą korzystać również z sieci Eduroam. Korytarze są otwarte

przestrzenie i wyposażone w kanapy, pufy, i ławy, są przyjazne, przestronne z miejscami dla studentów do odpoczynku, umieszczono tam kioski internetowe. Obserwacja tych miejsc pozwala stwierdzić, że studentki i studenci chętnie wykorzystują te miejsca w celu pracy własnej, odpoczynku, i wspólnego spędzania czasu.

Wydział wyznaczył w salach komputerowych dyżury pracowników naukowo-dydaktycznych, umożliwiających studentom korzystanie ze sprzętu i oprogramowania poza zajęciami (sale udostępniane są w ten sposób minimum 2 godziny dziennie). Wydział zapewnia też studentom możliwość korzystania ze swej bazy poza zajęciami. Sprzyjają temu tzw. sale cichej nauki, do których dostęp ma każdy student. Pracownicy mają zapewnione właściwe warunki do pracy dydaktycznej i naukowej w Katedrach.

Studenci zaoczni w trakcie spotkania z ZO podkreślili problem z jedną salą: D308, w której nie ma komfortowego wyposażenia: są za małe blaty i prowadzone tam cały dzień zajęcia po prostu odbierane są jako niekomfortowe. Poza tym przypadkiem studenci stacjonarni i niestacjonarni oceniają wyposażenie i wielkość sal jako odpowiednie. Studenci nie mają możliwości korzystania z sal dydaktycznych po zajęciach, mają za to dostęp do sal cichej nauki.

7.2.

Studenci kierunku. ekonomia oraz kadra akademicka. mogą korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Łódzkiego oraz Biblioteki Wydziału . Biblioteka Wydziału Ekonomiczno –Socjologicznego gromadzi około 79534 woluminów oraz około 450 tytułów czasopism (dane na dzień 31 grudnia 2016). Księgozbiór wprowadzony jest do systemu bibliotecznego „Symphonia” co umożliwia. przeglądanie i zamawianie książek on-line. Księgozbiór jest podzielony na dwie kolekcje zgodnie ze specyfiką wydziału czyli ekonomiczną i socjologiczną. W czytelnicy biblioteki znajdują się 23 stanowiska komputerowe (z czego trzy przystosowane do pracy w języku angielskim) z dostępem do baz naukowych i możliwością korzystania z Internetu oraz 8 komputerów z przeznaczeniem na katalogi on-line.

Studenci stacjonarni pozytywnie wypowiadali się o zasobach i liczbie miejsc do pracy w bibliotece. Studenci zaoczni wskazali, że korzystają z biblioteki wydziałowej, a w wypadku gdy nie ma tam potrzebnych publikacji – z uczelnianej. Godziny otwarcia biblioteki według opinii studentów zaocznych pokrywają się z godzinami pracy, ale istnieje również możliwość skorzystania w sobotę. Studenci stacjonarni również wskazywali na potrzebę wydłużenia czasu pracy biblioteki. Obecnie biblioteka działa w poniedziałki i wtorki w godzinach 12-19, a w środę, czwartek, piątek i sobotę (jeśli wtedy są zjazdy) od godziny 9.00 do 16.00. W niedzielę biblioteka jest nieczynna. Studenci zaoczni negatywnie wyrażali się na temat czasu oczekiwania na zamówione książki.

Biblioteka umożliwia dostęp do e-lokalizatora, Federacji Bibliotek Cyfrowych, Bazy Biblioteki Narodowej, Wirtualnej Biblioteki Nauki w tym 30 elektronicznych baz naukowych. z dziedziny ekonomii, katalogu NUKAT (katalogu zbiorów polskich bibliotek naukowych), KARO (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich) oraz Bazy American Corner.

Zbiory dla kierunku Ekonomia dostępne w Bibliotece Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ gromadzone są głównie w działach: Teoria Ekonomii, Gospodarka Światowa, Globalizacja, Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze.

W działach gromadzone są podręczniki – polskie i zagraniczne, znajdujące się w kanonie lektur obowiązujących w nauczaniu kierunku ekonomia. W 2016 roku, w ramach przyznanej dotacji projakościowej, BWES zakupiła zagraniczne podręczniki ekonomiczne, głównie w języku angielskim, na ogólną kwotę. ok. 60 000 zł. Wizyta w bibliotece pozwala stwierdzić, iż studenci mają zapewniony dostęp do literatury wskazanej w sylabusach (przy znacznej liczbie egzemplarzy obowiązujących. podręczników). Tytuły książek do zakupu zgłaszają prowadzący zajęcia oraz studenci, kontaktując się osobiście lub wysyłając email Zgłoś książkę

do Biblioteki. Nowe tytuły książek z zakresu nauk ekonomicznych, pojawiające się na polskim rynku wydawniczym kupowane są do BWES na bieżąco.

Studenci i pracownicy naukowcy Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, mają dostęp on line do ok. 1270. tytułów czasopism z dziedziny ekonomii, na terenie Biblioteki Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ poprzez bazy online i listę a-z, ze strony głównej BUŁ z czego 30 tytułów było lub jest prenumerowanych w wersji papierowej przez bibliotekę Wydziału.

Równocześnie w e-zbiorach BUŁ znajduje się dostęp do Repozytorium UŁ, które gromadzi i udostępnia materiały dydaktyczne oraz dorobek naukowy pracowników UŁ <http://repozytorium.uni.lodz.pl>. Aktualnie w Repozytorium zdeponowana jest kolekcja pracowników WE-S licząca ponad 1000 publikacji, w tym ok. 380 artykułów naukowych, 585 książek/rozdziałów w książkach, 43 prace doktorskie i habilitacyjne. Wśród skatalogowanych w Repozytorium czasopism w wolnym dostępie znajduje się 13 periodyków wydawanych przez Wydział Ekonomiczno-Społeczny.

Zbiory biblioteczne zarówno z uwagi na liczbę woluminów, jak i tytułów czasopism umożliwiają osiąganie zakładanych efektów kształcenia, jak i prowadzenie badań naukowych w zakresie kierunku ekonomia. Zgromadzone zbiory zgodne są ze wskazaniami literatury w sylabusach dla ocenianego kierunku i pozwalają na zdobywanie pogłębionej wiedzy a także umiejętności prowadzenia badań w tym umiejętności analitycznych poprzez liczne zbiory z zakresu statystyki, ekonometrii, metodologii badań społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Zasoby biblioteczne. zgromadzone w bibliotece Wydziałowej oraz Bibliotece Głównej wspomagają realizację zakładanych efektów kształcenia na kierunku ekonomia. Biblioteka Główna jest przystosowana do korzystania przez osoby niepełnosprawne.

7.3. Na podstawie przeprowadzonej rozmowy z władzami dziekańskimi Wydziału oraz pozyskanymi informacjami można stwierdzić, iż rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej jest jednym z podstawowych celów strategicznych Wydziału. Infrastruktura podlega systematycznemu monitoringowi, a potrzeby dotyczące wyposażenia sal, oprogramowania i pomocy edukacyjnych mogą być zgłaszane zarówno przez studentów jak i pracowników. Studenci aktywnie uczestniczą w ocenie infrastruktury i mogą formułować opinie i potrzeby dla jej doskonalenia poprzez badanie ankietowe prowadzonym co semestr w systemie USOS. Równocześnie Centrum Kształcenia przeprowadza badania ankietowe na temat oceny m.in. infrastruktury Wydziału w formie papierowej w każdym roku akademickim. Corocznie dokonywany jest przegląd techniczny infrastruktury dydaktycznej przez powołaną do tego celu Komisję. Według informacji Prodziekana naprawy są wykonywane na bieżąco, natomiast modernizacje i remonty na podstawie zatwierdzonych planów remontowych. Planowany jest w najbliższych latach remont auli. Wydział stara się pozyskiwać fundusze zewnętrzne, zaś dochody wydziału pozwalają na bieżącą modernizację infrastruktury. Co roku dokonywana jest aktualizacja oprogramowania, wykorzystywanego na poszczególnych kierunkach, w tym na kierunku ekonomia. W odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez pracowników wkrótce rozpoczną się prace nad uruchomieniem platformy intranetowej <http://www.eksoc.uni.lodz.pl/intranet>.

Doskonalenie i rozwój systemu biblioteczno-informacyjnego opiera się na opiniach i potrzebach zgłaszanych zarówno przez pracowników naukowo-dydaktycznych, jak i studentów w drodze odpowiedzi na kierowaną co roku ankietę z pytaniami do społeczności akademickiej. Szczególnie monitoring potrzeb uwzględnia wydawnictwa zagraniczne. Corocznie kierowane jest w tej sprawie zapytanie drogą elektroniczną. W drodze doskonalenia infrastruktury bibliotecznej został na prośbę czytelników zakupiony skaner, co usprawnia korzystanie z zasobów bibliotecznych.

Zespół oceniający, na podstawie oglądu bazy dydaktycznej oraz rozmów z władzami wydziału, kadrą i studentami stwierdza, że Wydział troszczy się o rozwój infrastruktury dydaktycznej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny zapewnia właściwą bazę dydaktyczno-naukową do realizacji procesu kształcenia oraz prowadzenia badań naukowych na kierunku ekonomia. Liczba i wielkość sal dydaktycznych, pracownie komputerowe oraz specjalistyczne oprogramowanie w pełni umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Biblioteka Wydziałowa zapewnia studentom dostęp do literatury wskazanej w sylabusach. Zasoby biblioteczne Biblioteki Głównej i Wydziałowej w pełni umożliwiają prowadzenie badań naukowych i rozwój naukowy kadry. Infrastruktura dydaktyczna i jej rozwój oraz doskonalenie jest podstawowym celem strategicznym Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. Plany przewidują jej dalszy rozwój.

Studenci ogółem pozytywnie oceniają infrastrukturę wydziału – jednym wyjątkiem wskazanym przez studentów zaocznych jest sala posiadająca zbyt małe blaty, uniemożliwiająca komfortową pracę. Podobnie pozytywnie została oceniona praca biblioteki, studenci chcieliby jednak wydłużenia czasu jej pracy, a studenci zaocznicy negatywnie wyrazili się o czasie oczekiwania na zamówione książki.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Wyposażyć wszystkie sale w odpowiednie projektory multimedialne.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Ze względu na liczebność grupy na studiach zaocznych I stopnia uruchomiona została tylko jedna specjalizacja z dwóch możliwych do wyboru. Studenci podkreślali, że są uruchamiane przedmioty, które wybierze większość. Studenci stacjonarni mieli do wyboru pięć specjalizacji, z których uruchomione zostały trzy. Niepokojąca jest jednak relacja studentów stacjonarnych z obecnego II roku, którzy mówili, że podczas rekrutacji w programie studiów znajdowały się inne specjalności niż te, z których w rzeczywistości później mogli wybierać. Studenci stwierdzili, że realnie jest mały wybór specjalności, są one mało interesujące i niezbyt ambitne. Studenci stacjonarni I stopnia mają starostów odpowiedzialnych za kontakt z wykładowcami i przedłużanie legitymacji. Podobnie studenci niestacjonarni I stopnia pozytywnie wyrazili się o pracy starosty roku, który jest odpowiedzialny za kontakt z wykładowcami i dziekanatem. Jednak nie umieli wypowiedzieć się na temat roli opiekuna roku – na I roku wysłał maila z informacją, że jeśli ktoś potrzebuje, to może się z nim skontaktować, jednak studenci obecni na spotkaniu z ZO nie korzystali z takiej możliwości. Podobnie studenci studiów stacjonarnych nie potrafili powiedzieć, czym zajmuje się opiekun roku.

Na spotkaniu studenci zaocznicy I stopnia chwalili metody prowadzenia zajęć, które zachęcały do aktywnego udziału w zajęciach – nawet jeśli zajęcia miały formę wykładu była część konwersatoryjna, urozmaicająca. Studenci niestacjonarni stwierdzili, że *rzadko się zdarza, że tylko siedzimy i słuchamy*, ale studenci stacjonarni narzekali, że zdarza się, iż zajęcia polegają tylko na notowaniu ze slajdów.

Studenci stacjonarni i niestacjonarni pozytywnie oceniają realizację praktyk. Samodzielne ich dobranie umożliwia rozwój własnych zainteresowań, ale studenci wiedzą, że mogą też liczyć na pomoc uczelni, jeśli ktoś sam nie znajdzie miejsca praktyk. Nieco inaczej wygląda kwestia uznawania wykonywanej pracy jako praktyk – studenci stwierdzili, że musi być to zgodne z kierunkiem studiów, lecz uznanie tego według niektórych studentów stacjonarnych zależy od pani w dziekanacie, która przyjmuje dokumenty. Studenci niestacjonarni podkreślili, że mimo, iż dyżury menadżera opiekującymi się praktykami przypadają w tygodniu, w czasie ich pracy, menadżer przyjmowała ich w weekendy w trakcie odbywania się zjazdów.

Warte podkreślenia są działania menadżerów i Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych. To menadżerowie są opiekunami praktyk poszczególnych kierunków. Praktyki w założeniu mają być jak najbardziej zbliżone do normalnej pracy zawodowej. Obecnie Centrum jest w trakcie testowania narzędzia oceniającego miejsca praktyk – w tym roku po raz pierwszy przeprowadzona była ankieta po praktykach. Weryfikacji poddawane są także negatywne oceny studentów wystawione przez pracodawców – gdy pracodawcy wystawią negatywną opinię, to menadżerowie kontaktują się z nimi w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.

Studenci niestacjonarni nie mają świadomości istnienia innych motywatorów do lepszych wyników w nauce, niż stypendium rektora. Studenci stacjonarni wymienili jeszcze medal, który jest wręczany najlepszym studentom. Studenci stacjonarni i niestacjonarni podkreślają, że poza pojedynczymi przypadkami, nauczyciele akademicki są dostępni w godzinach konsultacji i odpowiadają na wiadomości mailowo. Największy problem jeśli chodzi o kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej zgłaszali studenci III roku – głównie w kontekście seminariów, w których uczestniczą. Mimo, że nauczyciele akademicki nie mają obowiązku utrzymywać kontaktu mailowego ze studentami, studenci piszący prace dyplomowe chcieliby mieć bieżący kontakt z promotorem tą drogą. Studenci niestacjonarni, którzy często w trakcie dyżurów pracują, umawiają się na konsultację indywidualnie np. przed zajęciami w trakcie zjazdów.

Studenci stacjonarni zwrócili uwagę na zbyt krótkie godziny otwarcia Centrum Obsługi Studenta, przez co tworzyły się duże kolejki. Ich zdaniem kierunek liczy za dużo studentów, by obsługiwał ich jeden pracownik administracji, którego uznali za niezbyt pomocnego. Jednocześnie studenci niestacjonarni zwrócili uwagę, że godziny otwarcia Centrum Obsługi Studenta są do nich zupełnie niedopasowane, przez co trudno im np. przedłużyć legitymację. Jednocześnie zdaniem studentów niestacjonarnych Centrum Obsługi Studenta udziela niezbędnej pomocy. W tygodniu Centrum prowadzi jeden popołudniowy dyżur, a dyżury w weekendy są bardzo krótkie zdaniem studentów.

Studenci uznali, że mają dostęp do wszystkich niezbędnych informacji – głównie za pośrednictwem strony internetowej, na której znajdują się informacje m. in. o stypendiach, o jakie mogą się ubiegać, programach wymian, czy programach studiów. Studenci niestacjonarni podkreślili, że mogą także uzyskać informację w Centrum Obsługi Studenta, który sam wysyła przydatne informacje drogą mailową np. przed sesją, ale z drugiej strony studenci stacjonarni wskazali, że obsługa administracyjna nie jest zbyt pomocna i dowiadują się o informacjach niezbędnych w toku studiów głównie ze strony internetowej, bądź pytając innych studentów. W kwestii wymian międzynarodowych studenci stacjonarni nie potrafili powiedzieć, czym jest program MOST, mimo, że informacje na jego temat widnieją na stronie www. Jednocześnie zwrócili uwagę, że w przypadku programu Erasmus+ organizowane są spotkania informacyjne, kryteria kwalifikacji są jasne i nie spotkali się z opiniami dot. problemów z uznaniem punktów ECTS po powrocie z wyjazdu.

Studenci stacjonarni i niestacjonarni ocenili, że mają dostęp do sylabusów, które są zamieszczone w systemie USOS oraz przedstawiane na I zajęciach. Sylabusy w ocenie studentów stacjonarnych i niestacjonarnych odpowiadają prowadzonym treściom, a treści te postrzegane są jako aktualne i przydatne na rynku pracy. Studenci niestacjonarni podkreślili, że

nauczyciele akademicki pytają, czy akceptują sylabus, czy może chcą coś dodać, co wydaje się słuszną praktyką.

Studenci studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych pozytywnie oceniają ankiety ewaluacyjne dot. zajęć, które wypełnia się w internetowym systemie USOS. Studenci wspominali też o anonimowych ankietach na zajęciach, które dotyczyły funkcjonowania całego wydziału, a jednocześnie zapytani o ankiety dotyczące infrastruktury udzielili informacji, że takie nie są przeprowadzane, chociaż w ankietach papierowych znajdują się pytania o wyposażenie w sprzęt informatyczny i dostęp do literatury.

Studenci stacjonarni przyznali, że nigdy nie pytali o możliwość udziału w badaniach realizowanych przez pracowników naukowych, ale byłiby zainteresowani taką formą aktywności, niekoniecznie związaną z uczestnictwem w pracach koła naukowego. Zarówno studenci stacjonarni, jak i niestacjonarni krytycznie wyrażali się o wyborze promotora, który odbywa się przez system USOS, gdzie decyduje kolejność rejestracji.

Na wizytowanym kierunku organem wykonawczym samorządu studentów jest Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. Przedstawiciele studentów są także w Komisji ds. Jakości Kształcenia, uczestniczą w pracach Komisji Stypendialno-Socjalnej, mają dwóch delegatów do Uczelnianej Rady Samorządu Studentów i przedstawicieli w Radzie Wydziału. Przedstawiciele WRSS podkreślili współpracę z kołami naukowymi oraz dobry kontakt z kolegium dziekańskim. WRSS odpowiada głównie za działania studenckie i społeczne – np. w zeszłym roku współorganizował 50-lecie Wydziału, a co roku pomaga w organizacji święta Wydziału, które pozwala wszystkim członkom społeczności akademickiej na wspólną integrację. Dzięki uczestniczeniu w Komisji ds. Jakości Kształcenia studenci mają wpływ na powstawanie i weryfikację istniejących planów i programów studiów.

Studenci kierunku *ekonomia* uczestniczą w pracach SKN Ekobiznes i SKN Progres. Studenckie Koło Naukowe Ekobiznes w zeszłym roku organizowało m. in. spotkania „Ekobiznes w praktyce”, warsztaty ze społecznej odpowiedzialności biznesu czy konferencję ogólnopolską „Ekonomia zrównoważonego rozwoju”. W tym roku koło planuje np. II edycję konferencji i kontynuowanie warsztatów ze społecznej odpowiedzialności biznesu. Po I edycji konferencji została wydana publikacja składająca się z tekstów członków koła. Obecnie działa w nim 10-15 osób. Członkowie koła naukowego bardzo chwalą opiekuna naukowego, który jest zawsze gotowy do pomocy – został określony *łącznikiem między kołem a wydziałem*.

SKN Ekobiznes współpracuje także z interesariuszami zewnętrznymi – np. z grupą Santander wspólnie organizowali standy na uczelni, a członkowie koła prowadzili szkolenia dla studentów pod egidą grupy. Oprócz tego członkowie koła zaangażowali się w projekt „Laboratorium Badań Rynkowych”, które wychodzi do przedsiębiorstw z ofertą wykorzystania wiedzy studentów przy pomocy wykładowców – obecnie mają zlecenia z Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Łódzkiego Portu Lotniczego.

SKN Progres realizuje w ciągu roku cztery główne projekty: Ogólnopolski Konkurs Rachunkowości (trzyetapowy, organizowany dla studentów z całej Polski, którego finał odbywa się na Wydziale), Magazyn Forward (wydawany dwa razy w roku akademickim magazyn podejmujący tematy z dziedziny prawa, analizy finansów i nowoczesnych technologii, w całości tworzony przez studentów z Polski; organizowany jest konkurs na artykuły), *Finance Week* (5-dniowy cykl szkoleń dla studentów z całego Wydziału organizowanych przez partnerów z firm np. Philips, EY, KPNG) i Studencka Klinika Finansów (pomaganie studentom w ich problemach finansowych – zgłaszają się studenci z problemem finansowym, spisywane jest podanie o rozpatrzenie sprawy, podanie trafia do odpowiedniego profesora bądź doktora, który rozpisuje sprawę i robi rozpatrzenie; a finalnie student dostaje poradę). Oprócz tego członkowie koła biorą udział w organizacji różnego rodzaju konferencji.

Członkowie koła pozytywnie wyrażali się o pracy opiekuna naukowego, który pomaga we wszystkim, a zwłaszcza w sprawach organizacyjno-prawnych i przy projektach. W SKN Progres działa ok 60 osób, z czego 5-6 jest z *ekonomii*.

Koła nie mają problemu z korzystaniem po zajęciach z infrastruktury wydziału – mogą skorzystać z sal, mają też swoje pokoje. Władze dziekańskie dofinansowują ich działania.

Opieka nad studentami oraz zapewnienie im wsparcia jest realizowane zadowolająco – studenci wskazują na drobne niedociągnięcia, które można by naprawić, ale jednocześnie są zadowoleni ze studiów na wskazanym kierunków.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocną stroną zdecydowanie są aktywne koła naukowe – SKN Progres i SKN Ekobiznes, które prowadzą różne inicjatywy, nie tylko stricte naukowe. Pozytywnie należy ocenić metody prowadzenia zajęć, to podkreślali zwłaszcza studenci niestacjonarni, oraz realizację praktyk zawodowych. Podkreślić należy rolę menadżera praktyk i jego prostudenckie zachowanie, kiedy mimo braku weekendowego dyżuru, umawiał się ze studentami niestacjonarnymi w odpowiadającym im czasie. Studenci mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji, także dot. programu Erasmus+ czy MOST oraz podkreślają dostęp do sylabusów. Studenci pozytywnie ocenili ankiety ewaluacyjne funkcjonujące w jednostce.

Studenci niejednoznacznie ocenili wsparcie Centrum Obsługi Studenta – studenci stacjonarni odnieśli się do niego negatywnie, a studenci niestacjonarni pozytywnie, podkreślając, że dostają od COS informacje mailowe np. dotyczące sesji.

Zdecydowanie słabą stroną jest brak możliwości wyboru specjalizacji, które były podane w programie studiów w trakcie rekrutacji. Studenci III roku wskazali, że zdarzają się problemy w kontakcie mailowym z promotorem (mimo, że nauczyciele akademicy nie mają obowiązku konsultacji tą drogą, studenci wskazali, że istnieje taka potrzeba, zwłaszcza w kontaktach z promotorami), a studenci stacjonarni, że nie dostają informacji do powinni poprawić w niezaliczonych pracach, chociaż jednocześnie mają możliwość zobaczenia swojej pracy. Studenci chcieliby uczestniczyć w badaniach naukowych, ale nauczyciele akademicy nie informują ich o takiej możliwości, a sami o to nie pytali. Należy podkreślić, że studenci udzielili takiej odpowiedzi, mimo, że kilkanaście osób działa w kołach naukowych. Należałoby zastanowić się nad możliwością zmiany rejestracji na seminaRIA dyplomowe, ponieważ studenci skrytykowali obecnie istniejący model rejestracji wg zasady „kto pierwszy ten lepszy”.

Dobre praktyki

- Funkcjonowanie starostów, którzy są odpowiedzialni za kontakt z wykładowcami;
- Wprowadzanie narzędzia umożliwiającego ocenę miejsca praktyk z punktu widzenia studentów;
- Umawianie się ze studentami niestacjonarnymi na indywidualne konsultacje np. przed zajęciami w trakcie zjazdów;
- Rozsyłanie przez Centrum Obsługi Studenta drogą elektroniczną najważniejszych informacji;

Zalecenia

- Możliwość wyboru specjalizacji zgodnie z informacjami podanymi w trakcie rekrutacji;
- Informowanie studentów o roli jaką pełni opiekun roku;
- Wprowadzenie dyżuru menadżera praktyk dla studentów niestacjonarnych;
- Informowanie o możliwościach nagrodzenia za dobre wyniki w nauce takich jak medal;
- Wydłużenie godzin pracy Centrum Obsługi Studenta a także dopasowanie ich do potrzeb studentów niestacjonarnych;

- Organizacja spotkania o możliwości wymiany w programie MOST (na wzór spotkań organizowanych i dot. Erasmus+);
- Informowanie studentów o możliwościach zaangażowania się w badania prowadzone przez pracowników naukowych;
- Zmiana sposobu wyboru promotora – nie według zasady pierwszeństwa zapisu.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zlikwidowanie kształcenia prowadzonego na studiach drugiego stopnia poza siedzibą Uczelni 2. Dokonanie korekty w systemie zajęć e-learningowych, tj. likwidacja zajęć praktycznych (ćwiczeń) oraz określenie sposobu rozliczania zajęć e-learningowych oraz przygotowanie sylabusów uwzględniających tę formę kształcenia 3. Uspójnienie kształcenia między przedmiotami w zakresie wyboru specjalności międzykierunkowych 4. Dokonanie korekty rozdziału punktów ECTS 5. Zwiększenie prac przejściowych o charakterze zadaniowym a zmniejszenie liczby testów 6. Dostosowanie tematyki prac dyplomowych do ocenianego kierunku, zapewnienie większej liczby samodzielnych nauczycieli akademickich w procesie dyplomowania, wdrożenie systemu antyplagiatowego 7. Ujednolicenie zapisów zawartych w sylabusach oraz ich pełne udostępnienie dla studentów 8. Doskonalenie efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia 9. Udostępnienie bezprzewodowego Internetu we wszystkich budynkach Wydziału 10. Dokonanie korekty w umowach studenckich a także w systemie przyznawania świadczeń pomocy materialnej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształcenie na studiach II stopnia prowadzone poza siedzibą Uczelni zostało zlikwidowane 2. Dokonano zmiany formy zajęć z e-learningu na blended-learnig 3. Aktualnie brak jest specjalności międzykierunkowych 4. Dokonano właściwej korekty w rozdziale punktów ECTS 5. W pracach przejściowych pojawiły się prace o charakterze projektowym 6. Dostosowano tematy prac dyplomowych do kierunku, zwiększono udział samodzielnych nauczycieli akademickich w procesie dyplomowania, wprowadzono system antyplagiat 7. Ujednolicono zapisy zawarte w sylabusach, zapewniono dostęp dla studentów 8. WSZJK został wdrożony, prowadzone są na bieżąco działania doskonalące 9. Zainstalowanie bezprzewodowego Internetu we wszystkich budynkach Wydziału 10. Dokonano stosownych korekt w zapisach umów dotyczących świadczeń pomocy materialnej